

SOVIETŲ SCHEMA

VAKARŲ FRONTUI APSAUGOTI

Šioje vietoje mes jau kelis sykius kalbėjome apie sovietų užsienio politikos 'sturmšovčiną', kurios tikslas, atrodo, yra užtikrinti sau saugų užnugarį iš Vakarų pusės ir tuo pačiu įgyti laisvesnes rankas Tolyimuosiuose ir Artimuosiuose Rytuose. Tam tikslui Maskva siekia pasirašyti su visom 32 Europos valstybėmis sutartis, kuriomis atsisakoma naudotis prievarta tarptautiniuose santykiuose. Faktiniai tai yra jų trisdešimtųjų metų politikos pakartojimas, kada jie siekė sudaryti vadinamas nepuolimo sutartis.

Žinia, sutartis nesinaudoti jėga ar prievarta iš pirmo žvilgsnio atrodo, švelniai tarant, gana keistai. Sunku įsivaizduoti kokią nors Europos valstybę, norinčią ir galinčią kariauti su Sovietų Sąjunga, apsiginklavusia atominiais ir kitokiais ginklais iki pat dantų! Už tat tokių sutarčių tikslas yra daugiau psichologinio pobūdžio: jos turi pripažinti dabartinį status quo ir sudaryti palankią atmosferą tolimesnei taikingai veiklai, kuri JAV kariuomenės buvimą Europoje paverstų nereikalingu anachronizmu.

Didžiausią kliūtį šios schemos įgyvendinimui sudaro Vokietija dėl lengvai suprantamų priežasčių: ji yra padalyta į dvi valstybes ir jos Rytų siena nustumta iki Oderio-Neisės upių linijos. Už tat oficialiai pripažindama susidariusią būklę, ji turėtų pakelti didžiausią našą. Iš kitos pusės vokiečiai su šia padėtimi per paskutinius 25 metus yra daugiau ar mažiau apsipratę ir praktiškai vis tiek neturi jokios galimybės ją greitai pakeisti. Ko jie, kaip ir mes, gali tikėtis yra tik evoliucijos sovietinėje sistemoje ar iš viso jos sugriuvimo. Dėl viso to, Vakarų Vokietijoje nuotakos taip pasikeitė, kad kancleris Willy Brandt galėjo pradėti naują OSTPOLITIK, kuria siekiama aktingesnio taikingo bendravimo ten, kur tik įmanoma. Sovietai iš savo pusės davė suprasti, kad jie norėtų atstatyti abiejų valstybių santykiuose Rapallo sutarties dvasią.

Reiktų prisiminti, kad Rapallo yra Italijos uostas ir vasarvietė netoli (18 mylių) Genovos, kur 1922 m. pavasarį Vakarų valstybių atstovai susirinko konferencijai su sovietais dėl ūkinių santykių užmezgimo. Sovietai toje vadinamoje Genovos konferencijoje pasirodė sunkiai sukalbami, bet tuo pačiu laiku Rapallo vasarvietėje

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

jie susitarė su vokiečiais atsisakyti nuo bet kokių pretenzijų vieni į kitus, o ūkinius santykius sutarta pagrįsti abipuse gera valia. Ta 'gera valia' kitoje srityje įgalino vokiečius sovietų teritorijoje išvystyti ir išbandyti naujus ginklus, jai uždraustus Versalio sutartimi...

Už tat "Rapallo dvasia" paprastai kelia daugiau rūpesčio kitų vakariečių, ypač prancūzų tarpe, bet ne pas pačius vokiečius. Pagal raidę 1922 m. balandžio 16 d. Rapallo sutartis nebuvo baisi. Sovietai ja siekė sulaužyti bendrą Vakarų frontą ir vertė Vakarų valstybes pasekti vokiečių pavyzdžiu ir atsisakyti nuo bet kokių pretenzijų. (Pagal sutartį Vokietija atsisakė paremti savo piliečių pretenzijas už prarastą Sovietijoje turtą, jei "Sovietų Sąjunga netenkina panašių ieškinį iš kitų valstybių".) Baisus buvo tos sutarties sudarymo būdas (visai slapas) ir jos dvasios praplėtimas į ginklų sritį.

Šiandien sudaryti naują Rapallo sutartį žymiai sunkiau. Visų pirma,

kaip minėjome sovietai reikalauja oficialiai pripažinti Rytų Vokietijos suverenumą ir Vakarų Berlyną paskelbti laisvu miestu, nesurištu su Vakarų Vokietija. Tiesa, jie sutinka kalbėtis ir tai nepadarius, tačiau aiškinasi, kad Vakarų ir Rytų Vokietijų santykiai yra jų tarpusavio reikalas, į kurį jie nenori kištis, o Rytų Vokietija visų pirma reikalauja tokio pripažinimo. Už tat Brandtas atsidūrė kryžkelėje. Iš vienos pusės toks pripažinimas faktiškai nieko nepakeistų, bet rasi, būtų naudingas ateičiai. Iš kitos pusės, kam Vakarų Vokietijai su tuo skubintis, neišaiškinus tų ateities perspektyvų. Pripažinimas ar ne, eventualiai galėtų būti kozeris derybose. Svarbiausia, vokiečių ūkinė būklė yra labai gera. Prekybinius sandėrius, kaip praktika parodė, jie gali sudaryti ir be diplomatinio santykių. Be to, grėsmė galimo susitarimo su sovietais gali versti ir amerikiečius ieškoti daugiau vokiečių draugiškumo ir... daugiau už jį mokėti. Dėl viso to Brandtas, atrodo, nutarė nesi-skubinti.

Jos pašaukimas buvo mylėti ir atjausti kitus

Lietuvos atstovas Prancūzijoje prof. dr. J. Baltrušaitis, kalbasi su Ona Šimaitė, Izraelio ambasadorius Walter Eytan buvo įteikęs O. Šimaitėi "Teisingųjų Medalį" už tai, kad karo metu naciams okupavus Lietuvą, nebudama gresiančio gyvybei pavojaus, išgelbėjo daug žydų nuo sunaikinimo.

A. Liutkaus nuotrauka

Š.m. sausio 17 dieną prie Paryžiaus senelių namuose Cormeilles-en-Parisis mirė Ona Šimaitė. Žmoniškumas buvo jai vienintelis šio pasaulio matas ir jei ji ko žmonėse ieškojo, tai tik gero. Jos drąsą ir solidumą, gelbėjant karo metu Vilniuje vokiečių persekiojamus žydus, įvertino Izraelio kankiniamis ir didvyriams atminti Yad Vashem institutas, suteikdamas jai 1966 metais Teisiųjų medalį. Visą savo gyvenimą paskyrusi kitiems, ji ir senelių namuose padėjo už save silpnesiems, rūpindamasi ir prižiūre-

dama juos, kol liga jos pačios neperbloškė, nebeleisdama daugiau pakilti nuo patalo.

Ona Šimaitė gimė 1894 metų Trijų Karalių dieną Akmenėje. Jos tėvai Kazys Šimas ir Ona Daužytaitė buvo bežemiai. Iki 8 metų išbuvusi pas savo senelį Daują -- tėvai buvo išvykę Rygon ieškoti darbo -- ji lankė lenkų parapijos mokyklą, vėliau progimnaziją. Prasidėjus pirmajam pasauliniam karui, ji išvyko Maskvon, kur išdėtojo į Tichomirovo pedagoginius kursus. Čia ji buvo antroji tuos kursus (Nukelta 1 psl.)

Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos suakties minėjimo New Yorke prezidentas. Nuotraukoje iš kairės: kun. P. Dagys, kalba J. Stiklorius, kun. dr. T. Žiūraitis, sol. J. Augaitytė, VLIKo vicepirm. J. Audėnas, p. Stiklorienė ir J. Šlepetys.

L. Tamošaičio nuotrauka

KAI DU STOS VISADOS DAUGIAU PADARYS...

Šitaip šiomet atsitiko New Yorke minint Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos sausio 18 d. Iki šiol kasmet to prijungimo minėjimus rengdavo Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija su vietos evangelikų parapija. Tad ir minėjimo publiką sudarydavo daugiausia parapijonys, kurių čia nėra gausu, ir šiaip jau keliolika "didlietuvų" besinteresuojančių tuo kraštu. Šiomet tai Draugijai entuziastingai stojo pagalbon karių Ramovėnų organizacija ir Lietuvos nepriklausomybės kovų karių - savanorių Sąjunga. O domininkonas kun. dr. T. Žiūraitis mieliai sutiko laikyti bendras pamaldas su evangelikų kunigu P. Dagiu Christ Congregational bažnyčioje.

Kaip ir galima buvo tikėtis, publikos bažnyčioje buvo prisirinkę tikrai gausu. Daugumą sudarė tautiečiai, kurie iš viso pirmą sykį tokiose ekumeniškose pamaldose dalyvavo ir kurie anksčiau bijodavo koją čia iškelti nežiūrint, kad evangelikų pamaldos būdavo laikomos brangiai Lietuvos intencijai. Ačiū kunigui dr. T. Žiūraičiui ir naujai ekumeninei krikščionių vienybės dvasiai, įvyko gražus jungmuo bažnyčioje ir vėliau salėje.

Pamaldos tikrai buvo išpūdingos. Širdį glostė regint abu kunigus prie kuklaus evangelikų altoriaus, skirtingos liturgijos bet garbinančius tą patį Aukščiausiąjį. Suma buvo evangeliška, laikoma kun. Dagio, Žiūraitis asistavo. Pirmasis juodojo togoj atrodė mažytis prieš antrojo aukštą statūrą baltoje togoje, kuris kai išskleidžia rankas malda ir palaimai, kaip dangaus skliautais gaubia juodąjį. Bet nežiūrint kun. Dagio ūgio nei togos "juodumo", jo tariamų žodžių nuoširdumas ir pamaldų paprastumas teikė žmonėms labai malonų išpūdį. Protarpiais visų giedamos giesmės, me-

lodijos ir žodžiai daug kam buvo nauja ir išpūdinga. Jos lengva buvo sekti iš visiems padalintų giesmynų. Protarpiais giedojo solo Juzė Augaitytė iš Philadelphiajos. Pamokslą sakė kun. T. Žiūraitis. Kas nežino jo gražybės! Bet ne tai svarbu. Įstrigo klausytojams pagrindinė jo mintis ir žodžiai, kad Dievas ir Tėvynė yra prigimtinės žmogui esmės ir pareigos. Kaip yra krikščioniui prigimta garbinti Dievą, taip yra prigimta pareiga mylėti ir gerbti savo tėvynę; pareiga, nuo kurios neįmanoma ir neleistina atsisakyti. Vienybė religijoje čia -- esąs mažesniosios ir didesniosios Lietuvos vienybės simbolis. Te niekad jis nežūsta...

Po pamaldų tuojau visiems sumarmėjus apacioje į salę buvo toliau minėjimas - akademijs. Jai vadovavo kun. P. Dagys. Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė žinomas plačiai klaipėdietis rezistentų vadovas Jonas Stiklorius iš Philadelphiajos. Pirmiausiai padėkojo kun. dr. T. Žiū-

raičiui už atsilankymą ir patriotinį pamokslą ir pareiškė vilties jog šis pradėtas bendravimas bus tęsiamas ir ateityje. Paminėjęs trumpai prūsų ir lietuvių kovas prieš kryžiuočius, kurie kesinosi okupuoti ne tik mūsų bendragenčių prūsų kraštą bet ir Lietuvą, prelegentas pakaltino didįjį kunigaikštį Vytautą, kad jis anuomet po Žalgirio kovų laimėjimo, kai kryžiuočiai tapo sumušti ir nugalėti ir kurie daugiau nebeatrigavo kaip jėga, neisnaudojo ir neatsiėmė jokios teritorijos dalies ir 1422 mt. Melno sutartimi nustatė sieną, kuri išliko 500 metų, iki po pirmo pasaulio karo, tokiu būdu mažąją Lietuvą atidalintą nuo didžiosios. Po antrojo pasaulinio karo 1945 mt. Potsdamo konferencijoje susitarimu Sovietų Rusijai buvo leista tik administruoti Karaliaučiaus sritį, kol bus sudaryta bendra taikos sutartis. Tokios sutarties dar nebuvo ir nežinia kuomet ji bus, bet rusai laiko tą sritį kaip nuosavą ir dažniau (Nukelta 1 psl.)

RUSĖS SAUVALIAUJA VILNIAUS AUTOBUSUOSE

Lietuviai Vilniuje skundžiasi rusų sauvaiavimu -- tai matyti iš "Komj. Tiesoje" (nr. 5, sausio 8 d.) paskelbto stud. S. Janušo laiško.

Studentas laiške redakcijai skundėsi: jam vykstant autobusu, kažkokia moteris, vėliau ir kita tikrino jo bilietą, abi teigė, kad jis senas, iškundė milicijai. Pasirodo autobusų įstai-ga teisino abi kontrolierės ir iš studento reikalavo sumokėti baudą. Įdomu, kad laikraštis, reikalą ištyrinėjęs, padarė išvadą: studentas be reikalo buvo trukdomas, skundžiamas, gi autobusų įstaiga visiškai neteislingai teisino abi kontrolieres, tikri-

nusias bei skundusias keleivį.

Pasirodo, kad tos kontrolierės -- rusės Z. Przewalskaja ir M. Petrovič. Jos ne tik nesugebėjo įrodyti keleivinio bilieto netikrumą, bet elgėsi ir neteisėtai, nes, vietoje prijungusios prie bylos, jos tariamai seną bilietą įmetė į sąslavų dėžę.

Laikraštis savo komentarams ir Janušo laišku panaudojo antrašę: "Kas svarbiau: tiesa ar munduro garbė?" Lietuvos gyventojai, kuriems tokie įvykiai -- ne naujiena, žinoma, atkreips dėmesį ir į Vilniaus autobusuose siautėjančių pareigūnių pavardes bei jų tautybę. (ELTA)

PO PIETU KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

ANUPRAS UBAGĖLIS

Niekas negalėtų tiksliau pasakyti, kas ir kada Adelaidėje pradėjo jį pravardžiuoti Anupru Ubagėliu. Tėvai Lietuvoje jo taip nevadino. Ir niekas jo ten taip nepravardžiuodavo. Jokiuose dokumentuose nėra įrašyta, kad štai šis adelaidiškis nuo dabar vadinsis Anupru Ubagėliu.

Jis joks ugabas medžiagine prasme. Erdviam garaže ne tik jo, bet ir vaikų mašina šiandien jau stovi gražiai nublizginta.

Vos tik atvykęs iš Tuebingeno, jis ir žmona Agota visom keturiom kibo į pinigų kalimą. Kol vaikai negalima buvo palikti be priežiūros, Anupras, tada dar Ubagėliu nepravardžiuojamas (visi buvome savotiški ubagai), įsitaisė Holdenio automobilių fabriko naktinėje pamainoje. Agotą jis pamatydavo tik grįždamas iš darbo. Tuo laiku ji, paprastai, stumdavo pro vartelius kažkieno padovanotą seną moterišką dviratį ir skubėdavo į Philipso fabriką. Žmonai dirbant dieną, Anupras perimdavo anuometinį "namų ūkį": prausdavo, rengdavo ir maitindavo du dar Vokietijoje pasaulį išvydusius vaikučius.

"Namų ūkio" reikalai, kaip Anupras Ubagėlis juos ir šiandien tebevadina, neleisdavo jam pagalvoti apie miegą, kol žmona nesugrįždavo iš Philipso. Tik retkarčiais, ypač naktinių pamainų pradžioje, jis krisdavo į lovą ir Agotos nesulaukęs. Baisu būdavo ir keltis 10 valandą naktį. Kiekvieną naktį! O Holdenio fabriko presas per naktis spausdavo iš jo po devynis prakaitus. Laikui bėgant, Anupras pamiršo, kada diena ir kada naktis. Žinojo tik valandas, kada reikia keltis ir kada, sugrįžus iš fabriko, kibtį į "namų ūkį".

Ilgai Anupras pasiliko prie šio darbo. Ypač dėl to, kad vėliau, kai vaikai pradėjo lankyti mokyklą, jis galėjo susikoncentruoti kituose "namų ūkio" reikaluose: gaminti cementinius "blokus" ant nusipirkto sklypelio ir vėliau iš jų statydinti savo šeimai "modernišką vilą", nors ta "vila" šiandien jau paroduota ir Anupras gyvena kitų rankom pastatytame raudonų plytų name.

Dar naktinėj pamainoj dirbdamas, Anupras Ubagėlis žinojo, kad Adelaidėje gyvena ir daugiau lietuvių. Dalį jų jis sutikdavo Holdene. Vieni, kaip ir jis pats, kalbėdavo tik apie savo "namų ūkio" reikalus. Anupras juos puikiai suprasedavo. Vieną kitą ir praktišku patarimu apdovanodavo. Tačiau jis visai nesusiprato eilės keistulių, kurie kalbėdavo apie kažkokius lietuvių susirinkimus, apie organizuojamą savaitgalio mokyklą, kažkokį lietuvišką chorą (net ji kvietė prisidėti!), apie tautinius šokus, kurie labai patinka australams, apie lietuvių krepšininkus, kurie pliekia australus, apie vaidinimus, minėjimus. Tai ne jo pasaulis.

Kartą vienas keistuolis jam pranešė, kad savaitgalio mokykla jau veikia ir kad Anupras turėtų šeštadieniais vežti į tą mokyklą ir savo vaikus. Anupras Ubagėlis pasižiūrėjo į jį, kaip į žmogų iš kitos planetos, skubiai nusisuko ir nudūmė kažką piktai pats sau mūrmėdamas.

Kiek vėliau, vienos pietų pertraukos metu, kitas holdeniškis priėjo, anot paties Anupro, išsitraukė kažkokią į maldaknygę panašią knygelę, ir sako: "Pirkome Lietuvių Namus. Dabar turėsime visą aukotą. Kiek pats duosi?" Anupras Ubagėlis buvo kažką girdėjęs iš kaimyno, kuris net ir lietuvišką laikraštį skaito, bet jam niekada neatėjo į galvą mintis, kad kas nors kėsinsis į jo taip sunkiai uždirbtus pinigus. Anuprai užvirė kraujas ir jis praplūpo keiksmams. Plūdosi Anupras iki pietų pertraukos pabaigos. Pakėlė galvą tik sirenai sušvilpus. Aukų rinkėjas ir jo knygelė, panaši į maldaknygę jau buvo dingę. Anuprai Ubagėliui pasidarė kažkaip nejauku, bet tai truko vos trumpą valandėlę.

Tik po ilgų atakavimų palūžo Anupras: vienam aukų rinkėjui jis paklojo visą dolerį. Greitai visas Holdenas žinojo, kad ir Anupras Ubagėlis aukoja. Jis pats pasirūpino, kad žinia plačiau pasklistų. Dabar kasmet Anupras Ubagėlis duoda po dolerį ir atėjęs į fabriką klausia kitų: Ar jau aukojai? Pas mane vakar buvo.

Tai ir viskas iš Anupro Ubagėlio. Ne jis vienas ir ne vien Adelaidėje Anupras Ubagėlis žiūri į lietuvišką gyvenimą tik pro sutrintą dolerį.

• SODYBA SENELIAMS. Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija, kuriai vadovauja energinga pirmininkė p. O. Baužienė, po ilgų pastangų išsivertė iš valdžios 2 akurus žemės, kaip reserve-gift ir žada dar šiais metais pradėti ten (North Engadine, prie Sydney) statyti seniai planuotą sodybą -- atskirus namelius pensininkams. Pona Baužai apsigyveno Australijoje dar prieš II-jį pasaulinį karą. Gražiai išaušino vaikus ir ligšiol aktyviai dirba lietuvišką darbą. A. Bauža yra Australijos Lietuvių Bendruomenės garbės narys.

O. Baužienė

• PERSITVARKĖ ALB KRAŠTO VALDYBA. Pirmininkauja M. Zakaras, ligšiolinis Krašto Valdybos vicepirmininkas. Pasikal-

Jos pašaukimas buvo mylėti...

(Atkelta iš 1 psl.)

lankanti lietuvaite. Teisės fakultete ji klausėsi profesorių Elistrato-vo ir Gerneto paskaitų, kurie sutvirtino jos meilę žmogui. Pedagoginių kursų nebaigė dėl Rusijoje kilusios revoliucijos ir pragyvenimui užsitikrinti dirbo profesoriaus Kaščenkos defektyvių vaikų namuose bei vaikų prieglaudose. Kai kas tvirtina, kad esąs A. Lunačarskio padėkos laiškas Šimaitei už jos darbą su benamiais vaikais, bet tai turėtų būti legenda, nes ji su benamiais vaikais nedirbo (tačiau nepraleidinėjusi A. Lunačarskio paskaitų apie baletą).

Po pirmojo pasaulinio karo grįžusi Lietuvon, ji dėstė žydų mokykloje. Paskui 8 metus dirbo vertėja sovietų atstovybėje Kaune. Kai ją atleido, ji išstojo dirbti į Vytauto Didžiojo Universiteto biblioteką, vėliau persikėlė į Vilniaus universitetą, kur dirbo liuanistikos seminaro bibliotekoje.

Vokiečiams antrojo pasaulinio karo metu užėmus Lietuvą, O. Šimaitei gelbėjo žydus. Vokiečiai O. Šimaitei buvo suėmę tris kartus, bet universitetui pasisekdavo ją išvaduoti. Paskutinį sykį vokiečiai ją suėmė ir išsiuntė į Pravieniškų. Iš Pravieniškų koncentracijos stovyklą ji buvo išsiųsta į Dachau, o iš Dachau perkelta į koncentracijos stovyklą Elzase, kur ją išvadavo vokiečius iš Prancūzijos išstūmę sąjungininkai.

Po karo pasiliko Prancūzijoje. Iš Prancūzijos buvo išvykusi tik į Izraelį, manydama, kad ten galėsianti gyventi. Nors nuvažiavus jai buvo paskirta Izraelio valdžios pensija, bet negalėjusi prisitaikyti prie krašto klimato ir pradėjusi sirgti po trijų metų sugrįžo į Paryžių. Čia ji laisvalaikio ir kiek sveikata leido lankė muziejus, teatrus, koncertus ir džiaugėsi, kad Paryžius jai buvo didelė gyvenimo mokykla. O kelrodžiu jame, kaip ir visada, jai buvo entuziastinga meilė ir pagarba kiekvienam žmogui.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi automotorai, stabdžiai, tun-ups ir t.t.

4824 So. California Ave.
Chicago, Ill.
Tel. VI 7-9387

bėjime su "Mūsų Pastoge" p. Zakaras metė naują šūkį: visi dirbame, visi ir atsakome! Pažymėjęs, kad vadovybė rūpinasi politiniais reikalais nemažiau, kaip ir lietuviškos išlaikymu, naujasis pirmininkas pažadėjo: "Vadovybė remia ir atskirų asmenų bei grupių politines pastangas, jeigu jų užsimojimai derinsis bendruomenės ir lietuvių tautos siekimais ir jei tokie iniciatoriai (mano pabrūkta V.R.) ieškos bendruomenėje ir jos vadovybėje paramos".

• GEN. M. REKLAITIS, atvykęs iš JAV, šiuo metu vieši Adelaidėje. Svečią globoja jo ilgametis bičiulis teisininkas Leonardas Garbaliuskas su ponia. Gen. št. majoras A. Levickis su ponia su rengė gen. Reklaitiui priėmimą, dalyvaudami visai ellei aktyviai bendruomeninėje veikloje besiraiškančių buv. L. kariuomenės karininkų. Sausio 31 dieną buvo įkilo draugai rengia didesnio masto priėmimą barbeque pas p.p. Zamoiskius, Gen. Reklaitis žada išbūti Adelaidėje iki vasario vidurio.

VELNIO PAKTAS (I)

VOKIETIJA IR RUSIJOS REVOLIUCIJA

Prieš trisdešimt metų pasirašytą Ribbentropo - Molotovo sutartį įprasta vadinti "velnio paktu". Bet tai buvo ne pirmasis ir ne vienintelis tarp Vokietijos ir Rusijos susitarimas kaimynų sąskaiton. Jų būta ir daugiau. Jau nuo Pirmojo Pasaulinio karo pradžios tarp Vokietijos ir Rusijos buvo vedamos sąmokslinės derybos, nežiūrint, kad abi valstybės daug kuo skyrėsi viena nuo kitos, tačiau kiekviena jų tikėjosi apstatyti kitą.

Tikrasis "velnio paktas" buvo sudarytas ne 1939 m. rugpjūčio 23 d., bet 1917 metais, surišęs abi didžiąsias Europos valstybes per visus režimus, krizes ir net tarpusavio karus. Ir jei šiandien Rusijoje viešpatauja komunistinis režimas, dėl to kalčiausia yra Vokietija.

Daugeliui žinoma, kad spalio revoliucija Rusijoje buvo Lenino darbas, kuris I Pasaulinio karo įkarštyje apšvietė Šveicariją ir per Vokietiją 1917 m. balandžio mėnesį grįžo į Rusiją. Bet mažai kam žinoma, kad tą kelionę Leninas įvykdė vokiečių sumanymu ir jų paskatintas, aukščiausiai Vokietijos vadovybei, kancleriui, vyriausiam armijos štabui, užsienių reikalų ministerijai ir diplomatams bendrai sutarus Leniną "grąžinti" į Rusiją. Tik niekad nebuvo išaiškinta, kokių būdu vokiečiai priėjo prie tokio bendro nutarimo, kaip konservatyviškai Vokietijos imperijai kilo mintis susirūšti su tuo metu pačiu radikaliausiu revoliucionieriumi? Pagaliau, kaip vokiečiai "surado" Leniną?

1917 m. kovo mėn. Leninas dar nebuvo pasauliniai garsus, koks jis pasidarė po 6 mėnesių. Europos politikams jis buvo paprastas emigrantas, nežymi asmenybė net tarp 1905 metų rusų revoliucionierių. Leninas Šveicarijoje varginai gyveno, ten visų užmirštas, išskyrus gal tik Šveicarų policiją, kuri viena akimi vis jį stebėjo.

Pirmą kartą Lenino vardas vokiečių dokumentuose paminimas 1914 m. lapkričio 30 d. Tada Dumoj (rusų seime) buvo suimti keli kairieji ekstremistai. Vokietijos užsienių reikalų ministerijos "informatorius" savo raporte rašė, kad tai esą tūlo Lenino, gyvenančio Šveicarijoje, šalininkai. Tas informatorius buvo jaunas estas, vokiečių kilmės, Keskuela, pats priklausęs kairiesiems elementams ir vokiečiams davęs daug svarbių informacijų. Vokiečiai iš jo sužinojo, kad Leninas vadovavo socialdemokratų ekstremistų grupei, vadinamai "bolševikai", kurią jis tvirtai laikė savo rankoje ir ruošė revoliucijai. Jie

sužinojo, kad Leninas vedė kovą prieš kitą socialdemokratų grupę, vadina ją "menševikai", bet kas svarbiausiai, jie patyrė, kad Leninas kategoriškai buvo priešingasis "vienybės frontui", prie kurio jungėsi "menševikai" ir kad jis buvo vienintelis, pasiryžęs visiškai sunaikinti caristinį režimą.

Keskuelis versdavo Lenino straipsnius ir Vokietijos ministerijose juos skaitė užtraukdami žadą. Leninas skelbė tikrai gasdinančias idėjas. Jo planas buvo sukelti visur žmones prieš esamas vyriausybes, priversti prieš jas atsukti šautuvus, pasaulinį karą paverčiant civiliniu karu.

Ar Leninas tikrai turėjo pasekėjų masę Rusijoje? Ar jis rėmėsi partija, kuri daugiau ar mažiau jį sekė? Tai buvo idomos informacijos ir vokiečiai rado, kad tai buvo asmuo, kuriuo ateity galima būtų pasinaudoti. Tokiu būdu Leninas buvo "atrastas".

Tuo po karo pradžios, Vokietijos vadovai priėmė nutarimą padėti išidegti "rusų revoliucijai". Buvo galvota, kad tuo keliu einant, inkorporuotas į rusų imperiją tautas -- suomių, pabaltiečius ir lenkus pavyks sukelti prieš centrinę Rusijos valdžią ir patraukti į vokiečių įtakos sferą. Buvo prisiminta, kad prieš dešimt metų Rusija buvo išjudinta revoliucijos ir kad liko keletas plyšių. Sujudinus peles ir ieškant žarijų, vokiečiai užkliuvo už Lenino ir jo bolševikų.

1915 m. rugsėjo m. Vokietijos užsienių reikalų ministerija priėjo senkančio nutarimo: jei norima, kad Rusijoje įvyktų "revoliucija", kad caro imperija sprogtų iš vidaus, geriausia priemonė yra ieškoti bolševikų pagalbos. Nes karas Rusijoje, kaip ir Vokietijoje, laikinai socialdemokratų ir kitus revoliucionierius paverė patriotais. Kai kurie rusų socialdemokratų norėjo caro nuvertimo, kaltindami jį, kad veda karą ne su pilna energija. Su tokiais žmonėmis negalima buvo turėti bendros kalbos. Tik bolševikai buvo priešingi karui, nutarę įgyvendinti revoliuciją ir Pas. karą paversti civiliniu karu. Tad bolševikai buvo parankiausi vokiečiams sąjungininkai. Bet tokia idė-

ja, laimėti karą su revoliucijos pagalba, 1914 m. buvo dar baisi konservatyviškai galvojančioms vokiečių politikams. Nes tą patį galėjo padaryti ir caristinės Rusijos vadovybė, panaudojant revoliucijai sukelti vokiečių revoliucionierius. Vokietijoje irgi buvo defetistų su Liebknecht priešaky, kaip Rusijoje Leninas.

Tačiau caras niekad nepagalvojo ieškoti sąjungininkų "Spartacus" sąjūdyje. Idėja jam būtų atrodžiusi absurdiška. Tuo tarpu kaiserliui ne.

Šiais laikais sukelti revoliuciją prieš pusę pasidarė normalus dalykas. Yra net teorija, kad iš tolo vadovaujamos revoliucijos geriausia priemonė spręsti tarptautinėms problemoms, pakeičiant karus. Tačiau 1914 m. buvo galvota kitaip. Karai tada įėjo į žaidynių tvarką. Valstybių galvos kartais nuo karto pradėdavo karus ir baigdavo taika, niekad negalvoję savo priešininką visiškai sulikviduoti.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE 1st Class Experienced MACHINISTS ENGINE LATHE BORING MILL TOOL & CUTTER GRINDER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.
1st shift. Full or part time, good working conditions, company benefits, no layoffs, age no barrier.

Moslo Machinery Co.

20120 Detroit Rd.
Rocky River, Ohio
(3-9)

FORGE HAMMERMAN

Experienced
High Hourly Rate
Full Benefits
Steady Work

BUCKEYE FORGE DIV.

9217 Miles Ave.
Cleveland, Ohio
641-6533

An Equal Opportunity Employer (6-9)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL MAKERS

We need top-notch Tool Makers for 2d shift. Must have at least 5 years experience in the trade. Excellent hourly rate. Paid fringe benefits, opportunity to work overtime.

Apply or call 943-5700
PARKER
HANNIFIN CORP.
30240 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Ohio
An Equal Opportunity Employer (4-10)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIMS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KOVOS KELIU Į LAISVĘ (10)

STASYS ŽYMANTAS

GRŪDAS BŪSIMAM
GYVENIMUI

"Ateities politinė
veikla negalės būti
ritualinis senų vei-
kimo schemų pakar-
tojimas."

Kun. V. Bagdonavi-
čius, (Tėvynės Sar-
gas, 1969 m. Nr. 1)

Lietuviai nėra turtin-
gi, užtat jie dosnūs. Net

matytus, gerai žinomus
ir vaizdus ir išgyven-
tas neapsakomo siaubo,
artimųjų praradimo va-
landas. Gi jaunesnioj
kartoj, pirmuosius žings-
nius dar Lietuvos pradė-
jusioj žengti taip pat dar
tebėra gyvi tie matytų
žiaurumų ir apgaulės
vaizdai. Daugelis jų nus-
tojo šeimos maitintojo
ir globėjo tėvo, kurių bu-
vo prikimšti pilni Lietu-
vos kalėjimai net pirmo
mis okupacijos dienomis.
O kiek jų visai ne-
begrižo.

Su šiuo romanu būti-
na susipažinti mūsų jau
nimui, kuris jau išaugęs
šio krašto prabangoj ir
nepažįstas sovietinės
santvarkos, jos negirdė-
to istorijoje žiaurumo
niekšybių, kuriomis ir
mes pirmą kartą jiems
okupuojant Lietuvą ne-
tikėjome, kol patys ant
savo kailio nepatyrėme.
Jį turi perskaityti kiek
vienas laisvojo pasaulio
lietuvis tuos įvykius pa-
miršęs ar jų nematęs, o
ypač aktyvieji bendra-
darbiautojai, kad žinotų
su kokių tėvynės priešu
turi reikalą ir pakliuvę
į spąstus vėliau nekaltin-
tų, kad tėtis ar mama ži-
nojo, bet laiku neįspėjo.

Romanas Rezisten-
cija, tai netolima lietu-
vių tautos praeitis, jos
gyvenimo tikrovė. Tai
vertinga ir naudinga do-
vana kiekvienai progai.
429 psl. kaina 6 dol. Gau-
nama Dirvoj ir pas pla-
tintojus.

E. Čekienė

REZISTENCIJA --
GYVENIMO TIKROVĖ

Dabar populiariu vaiz-
duoti gyvenimo tikrovę
pavadinus ją romanu. Ta-
da autorius atspalai-
duoja nuo bet kokių prie-
kaistų, perdėtų ar pa-
mirštų paminėti svarbes-
nių įvykių, o tuo tarpu
vistiek jis skaitytojui pa-
teikia tam tikro laiko-
tarpio pasirinktos vie-
tos bei žmonių gyvenimo
grynai istorinį veidą.

Toks išpūdis gaunasi
perskačius ir nesenai
Vilties dr-jos išleistą
rašytojo R. Spalio roma-
ną "Rezistencija", kuris
apima lietuvių tautos įvy-
kius ir žmonių nuotai-
kas pirmosios sovietų
okupacijos metu, išryš-
kina tikruosius tautos
sūnus ir pasidavėlius.
Vyresniosios kartos
skaitytojas dažnas ras
romano veikėjų tarpe ne
vieną pažįstamą, buvusį
kaimyną, partizaną, bro-
lį ar tuo laiku skaudžiai
tautos tragediją išgyve-
nusius tėvus ir net save
patį.

Ne vienas iš mūsų kal-
bėjome tuos pačius roma-
no veikėjų Nirolės nusi-
vytimo žodžius jau pa-
čioje okupacijos pradžio-
je. Štai ji gimnazijos kla-
sėje mokytojui rėžia tie-
są į akis:

"Per spaudą ir radiją
mes girdime daugybę
gražių žodžių apie lais-
vę, lygįbę, tačiau vi-
siems žinoma, kad žmo-
nės dingsta naktimis. Ne
galima pamatyti dingus-
ių, negalima kvieisti ad-
vokato ginti jų, kai tuo
tarpu mūsų buvusioje
valstybėje -- dabar taip
niekinamoje -- aš pati
lankiau nubaustus komu-
nistus, nešiau jiems ge-
riausią maistą, ir niekas
manęs nepersekiojo, ne-
draudė... Lietuvos metu
langų neužkalinėjo kalė-
jimuose esantiems, pa-
vydėdami oro ir šokio
tokio džiaugsmo. Ar tie
reiškiniai ištikrųjų to-
bulesnės, kilnesnės san-
tvarkos, idėjos liudyto-
jai? Laisvas žodis išnie-
kintas, supurvintas, me-
las purto, žiaurumas
triuškina... Mes visi jau
išmokom tylėti, daro-
mės paklusnūs automa-
tai -- tai vis gražesnės
tobulesnės santvarkos
dėka..." (179 psl.).

Arba, kas iš mūsų ar
net vadinamųjų jaunųjų ne-
prisimena, kas nematė
scenos, kurią autorius
taip nuogai aprašo ke-
liais žodžiais:

"Vyrų, moterų, vai-
ka klykė vandens užkal-
tuose vagonuose. Ten al-
po, mirė, gimdė, ėjo iš
proto, bet sargybiniai su
nuogais durtuvais sau-

gojo juos nuopagudžian-
čio žodžio, vandens, dak-
taro. Sukrauti kultūros
ir dvasios lobiai trupėjo
paliešti nuožmumo, išsi-
gimimo" (386 psl.).

Autorius primena skai-
tytojui ir vieną kitą lie-
tuvių tautos pasidavėlių,
kaimyną spėjusį prisitai-
kyti ir jau talkinti oku-
pantams, išdavinėti ne-
kaltus žmones, o taip pat
atveria komunizmo idė-
ja patikėjusių ir didelį nu-
sivylimą sieloje pajutusių
lietuvių kančias, ypač
Vaito asmenyje, ku-
ris pamatęs į sunkveži-
muis varomus žmones
vos nesudejavė, jam ap-
rasojo kaktą. "Valios
pastangomis Vaitas at-
plėšė priaugusias kojas
ir pasitraukė į šalį, kur
jis galėtų viską stebėti.
Dabar suprato, kad pra-
sidėjo didžioji medžiok-
lės naktis. O juk čia buvo
jo namai, jo gatvė, jo
žmonės su savo silpnu-
mais ir dorybėmis. Ta-
čiau tarp jų nebuvo nė
vieno verto bausti, kan-
kinti, nė vienas jų nebu-
vo per daug pertekęs,
kiekvienas uždirbo pagal
savo išgales. Kas pateko
į vežamųjų sąrašus,
koks niekšas juos įkišo?
Jis visa tai žinojo ir
anksčiau, bet tik teoriš-
kai, dabar tai virto kū-
nu ir krauju, aptaškė jį
patį, išgrežė jo smege-
nis. Greičiau į stotį.
Kaip tas apaštalas, jis
turi idėti savo ranką į
tautos žaizdą..." (386)

Romanas Rezistenci-
ja mūsų kartai primena

NEPRALEISKITE
PROGOS
UŽSISAKYTI
REZISTENCIJĄREZI
STEN
CIJA

R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:

(pavardė ir vardas)

(namo numeris ir gatvė)

(miestas ir valstybė, zip Nr.)

žymųjį savo poetą ir ra-
šytoją Adomą Mickevi-
čių, kurį Renanas pri-
lygino lietuvių milžinui
tryškančiam primityvia
jėga dar neatbudusios
tautos, esame linkę sve-
timiems perleisti.

Bet jei lenkiškai ra-
šęs ir kūręs Adomas Mic-
kevičius ne visiems
mums yra artimas ir sa-
vas kaip poetas, tai kaip
ilgametis politinis išei-
vis, aktyvus veikėjas ir
laisvintojas, neramos,
maištingos ir audringos
sielos kovotojas jis tu-
rėtų mus ypatingai do-
minti.

Ištremtas iš Lietuvos
Rusijon, vėliau Vaka-
ruose atsidūręs A. Mic-
kevičius sunkiomis ano
meto politinių išeiivių są-
lygomis visas pasiskyrė
Tėvynės laisvinimo
reikalui, rašiniams ir gy-
vu žodžiu stiprino savo
tautiečių dvasią, jų vil-
tis ir nuotaikas, kėlė jų
tautinę savigarbą ir ko-
vojo prieš kasdienio iš-
eiivio gyvenimo ir veik-
los negeroves ir lėkštus-
mus. Politinių išeiivių jis
išgyveno ir veikė be-
veik tiek pat metų, kiek
ir mes dabar -- apie
ketvirtį amžiaus. Rūpin-
damiesi kaip geriau ir
tikslingiau tvarkyti mū-
sų laisvinimo veiklą ir
darbą mes ir šiandien,
po 100 su viršum metų,
galėtume nevieną jo
ypač "Lenkų tautos ir
išeiivių knygos" randa-
mą pamokymą įsidėmė-
ti ir jais naudingai pa-
sinaudoti.

"Tarnyba Tėvynei",
mokė ano meto politinę
išeiiviją Adomas Micke-
vičius, "yra kaip grū-
das. Tasai, kuris tą grū-
dą padėjęs ant delno ro-
do visiems šaukdamas:
Štai didysis grūdas! -- jį
išdžiovina ir nieko iš to
negauna".

"Bet tasai, kuris įme-
ta grūdą į žemę ir kan-
triai laukia kelias savai-
tes, tas mato iš grūdo
augantį augalą".

"Ir tasai, kuris įspau-
džia grūdą smeigtuku į
žemę ateinantiems me-
tams, būsimam gyvenimui,
tas gaus šimtą grūdų
ir iš jų šimtų - tūkstančių
tūkstančių".

Žvelgdami praeitin ir
darydami savo laisvini-
mo veiklos ataskaitą ga-
lėtume, turbūt, nekartą
savęs paklausti, kiek gi
mes per ketvirtį mūsų iš-
eiivio gyvenimo am-
žiaus tą didžiųjų grūdų
ant delno padėję išdžio-
vinome užuot juos į že-
mę smeigtuku įspaudę
būsimam gyvenimui.

Kai Lietuvos nepri-
klausomybės atstatymo
jubiliejiniais metais lais-
vieji lietuviai skelbė ma-
nifestą, rašė notas ir me-
morandumus ir nesėk-
mingai rūpinosi išgauti
šiai reikšmingai suka-
čiai atžymėti specialų
Amerikos pašto ženklą,
laisvieji ukrainiečiai Uk-
rainos nepriklausomy-
bės paskelbimo 50-ies
metų sukakties dieną
1968 m. sausio 22 nešauk-

dami ramiai pasirašė
sutartį su Harvardo u-
to dėl ukrainistikos stu-
dijų centro įsteigimo šia-
me universitete.

Šio sumanymo pradi-
ninkai nebuvo politikai,
bet ukrainiečiai studen-
tai, kurie dar 1957 m.
Amerikos ukrainiečių
studentų draugijų sąjun-
gos suvažiavime Cleve-
lande nutarė įsteigti uk-
rainiečių studijų kated-
ros fondą ir jo pirminin-
ku išrinko Columbijos
u-to studentą magistrą
Stepan Chemycz. Pra-
džia buvo labai sunki.
Reikalinga surinkti pu-
sės milijono dolerių su-
ma daug kam atrodė ne-
reali. Tačiau po didelių
pastangų ir pasiaukojimo
per dešimtį metų
tam tikslui visdėlto bu-
vo surinkta 282,500.

Padėtis iš esmės pa-
sikeitė 1967 m. po to,
kai ukrainiečių sureng-
tame simpoziume New
Yorke Harvardo u-to tur-
kologijos ir ukrainistikos
profesorių Omeljan
Pritsak padarė praneši-
mą apie ukrainiečių
mokslo organizaciją ir
uždavinius JAV, kuris tu
metų balandžio mėn. bu-
vo atspausdintas ukrai-
niečių mėnraštyje "Su-
czasnist".

Prof. Pritsak praneši-
me iškeltos mintys yra
aktualios ne vien ukrai-
niečių, bet ir kitų tautų
dabarties išeiivijoms.

"Ukrainiečių mokslo
šaltiniai džiūsta. Kiek-
vienas naujas tarpsnis
kelyje į JAV valstybes ka-
ro metu ir po II pasaui-
nio karo atnešė vis nau-
ją mokslo nuosmukį. Vis
labiau nusitrina mokslin-
inko profesijos kriteri-
jumai. Mokslininkų vietą
užima deklasuoti mokslin-
inkai ar vadinamieji or-
ganizatoriai - operato-
riai. Vietoje drąsaus iš-
radingo polėkio turime
ikonografiją. Vietoje kon-
takto su pasauliu -- ne-
ukrainietišku moksliniu
pasauliu -- vis stipriau
reiškiasi izoliacija, get-
to. Vietoje kovos dėl nau-
jų mokslinių akiračių --
kova dėl visiškai nere-
alių, fantastiškų titulų.
Vietoje jaunų kartų auk-
lėjimo - organizacijos hi-
peretrofija".

Kaip išeiti, kuri paten-
kintų rimto ukrainiečių
mokslinio tyrimo darbo
reikalavimus prof. Prit-
sak pasiūlė naują pra-
plėstą planą įsteigti uk-
rainiečių mokslinių stu-
dijų centrą viename žy-
miausių Amerikos uni-
versitetų. Nurodęs, kad
vieno ar kito ukrainisti-
kos dalyko įvedimas uni-
versitete kaip dėstomo-
sios disciplinos klausimo
neišsprendžia, jis pa-
siūlė įsteigti tris kated-
ras: ukrainiečių kalbos,
literatūros ir istorijos
ir greta jų atskirą uk-
rainiečių mokslo tyrimo
institutą, kuris pareika-
lautų papildomų 2 mi-
lijonų dol. Prof. Prit-
sak teigimu šis iš pavir-
šiaus fantastinis pla-
nas tikrumoje esąs vi-
sai realus.

"Jei ukrainiečių iš-

Mums rašo

APIE POPULIARIAS IR
NEPOPULIARIAS
REKOMENDACIJAS

Elonos Vaišnienės laiške
ir Bronio Railos atsiliepime
(Dirva, I. 16) kalbama ta
pačia tema, kurią 1963 me-
tais Algimanto Mackaus re-
daguoto Margučio 9-to nu-
merio straipsnyje "Iš rytų
į vakarus" K. Stropus pu-
reno.

Į K. Stropaus straipsnį
aštriu sprendimu (Dirva,
1964. I. 22, Akimirkos --
Lietuviška ir sovietinė
įtampa) atsakė Bronys Raila.
Margučio straipsnio
"piršlybas", nesibijoti oku-
panto ir jo bendradarbiavi-
mo siūlymų "ryšiams su
kraštu" išplėsti, Br. R. pa-
vadino "Tippinga kvilingiš-
ka kalba!".

Atrodo, jog tuometinė
Br. R. pozicija buvo popu-
liari ir sutapo su "vlikinė-
mis, talkinėmis, altinėmis
bei bendruomeninėmis" po-
zicijomis, prieš kurias K.
Stropui Margutis leido pa-
sisakyti vedamuoju straips-
niu.

Keletai metų po to K.
Stropaus -- Br. Railos susi-
kirtimo praėjus, Dirvoje
buvo spausdinami Br. R.
"Dialogo su kraštu" ir kiti
straipsniai, kuriuose, kaip
ir dabartiniame laiške, jau
ne prieš jo paties aptartus
kvilingus Br. Raila pasisa-
ko, bet prieš veiksnius, ku-
rie dar nesirijo savo nusi-
statymą pakeisti, kaip pa-
keitė Br. R.

Nesimant nuomonaiuti,
kas paskatino Br. Railą to-
kį posūkį padaryti, jo prieš-
priešiški raštai čia tik pri-
simenami, nes tai pavyzdys
kaip populiarios rekomen-
dacijos lengvai pavirto ne-
populiariomis.

Kazys Januta
Los Angeles, Calif.

KLAIPĖDOS
ATVADAVIMAS

Sausio 15 yra Klaipėdos
atvadavimo diena. Daugely
vielių tas istorinis įvykis iš-
kilmingai paminėtas, ypač
New Yorke, spaudoje tuo
reikalu patalpintą nemažai
straipsnių-korespondencijų.
Šia proga ir Dirvoje (Nr. 3)
tilpo įdomus straipsnis
"Kaip žygiavome į Klaipė-
dą", su Klaipėdos sukilėlių
nuotrauka. Tarpe jų sukilė-
lių civiliuose rūbose su ka-
riškais šautuvais yra pats
to straipsnio autorius K.
Čeputis (kiti P. Beleckas,
A. Jonaitis ir S. Staniškis),
nusifotografavę 1923 m.
sausio 17 d. Klaipėdoje. Tai
reta ir brangi nuotrauka, ne
tik jiems patiems, bet ir
mums visiems.

Žygis vaizdžiai aprašytas
nuo Bajorų iki Klaipėdos ir
kadangi tai buvo istorinis
žygis, tai pageidautina, kad
autorius papildomu straips-
niu pratęstų tuos savo ver-
tingus istorijai atsimini-
mus. Autoriui K. Čepučiui,
aktyviam Klaipėdos atvada-
vimo dalyviui reikiški giliai
pagarbą. Garbė sukilėliams
ir jų vyr. vadui a. a. Jonui
Budriui.

R. Liormonas

eivių visuomenė pames-
tų savo triukšmingas ir
nevaisingas iškilmes ir
minėjimus ir sukonscen-
truotų savo pastangas,
tai per kelis metus bū-
tų galima tą planą reali-
zuoti ir užtikrinti ukrai-
niečių mokslo ir kultū-
ros ateitį krašte ir pla-
čiame pasaulyje".

Prof. Pritsak prane-
šimo poveikis ukrainie-
čių visuomenei buvo la-
bai stiprus. Jau tais pa-
siais metais (Nukelta į 4 psl.)

KOVOS KELIU Į LAISVĘ...

(Atkelta iš 3 psl.)

čiais metais buvo sukurta ukrainiečių studijų centro fondo moksline taryba, kurią sudarė Amerikos universitetų ukrainiečiai profesoriai ir kurios pirmininku buvo išrinktas prof. Pritsak. Pasirašius sutartį su Harvardo u-tu per sekančius 8 mėnesius ukrainiečiai tam tikslui surinko papildomai 340,000 dol. Netrukus ukrainiečių surinkta bendra suma savo mokslo ir kultūros židiniui laisvajame pasaulyje įsteigti pasiekė 750,000 dol.

Ukrainistikos studijų centras Harvardo u-tu jau pradėjo veikti. Įsteigtas stipendijų fondas studentams, kurie nori specializuotis ukrainistikoje. Kuriam mokslinė ukrainistikos biblioteka. Jau užsakyti mikrofilmai ukrainiečių laikraščių komplektų. Sudarytas planas leidyklai Harvard Series in Ukrainian Studies, kuri jau 1969-70 m. numato išleisti apie 25 ukrainistikos mokslo darbų toms. Nuomatoma leisti rinkinį Ukrainos istorijos ir literatūros šaltinių, perspausdinti retas ukrainiečių knygas bei tuos raštus ir mokslo darbus, kurie buvo paruošti Ukrainoje, bet kuriems nebuvo lemta išvysti šviesą. Nuomatoma taip pat užmegsti ir palaikyti santykius su Ukrainos mokslo akademija ir keistis profesorais ir dėstytojais.

Šiuo nuostabiu užmoju laisvieji ukrainiečiai padėjo tvirtą pagrindą ukrainiečių mokslo ir kultūros kūrybiniam darbui laisvajame pasaulyje ir atvėrė jom plačias neaprepiamas galimybes. Jie giliai įsmeigė grūdą į žemę savo tautos būsimam gyvenimui. Šis pavyzdys rodo, kaip teisingai buvo prezidentas J.F. Kennedy, kuris 1958 m., tuomet dar

senatorius, Amerikos lenkų kongrese Chicagoje nurodė, jog nėra vieno paprasto visrakčio į laisvę, nėra lengvo sprendimo laisvinimo kovos programoje. Vienintelis kelrodys toje laisvės kovoje yra teisingas įvykių ir jų raidos pramatymas ir tvirtas bei ryžtingas veiksmas.

Nūdienėje lietuvių tautos nelaimėje jos politinei išeivijai istorija stato itin sunkų ir atsakingą uždavinį. Ir pati istorija spres ir vertins, kaip toji išeivija tą savo uždavinį atliks.

Žinomas prancūzų valstybininkas ir socialistų veikėjas Leon Blum karo metu kalėjime surašytuose politiniuose apmąstymuose, kurie vėliau buvo išleisti atskira knyga "A l'echelle humaine", atsisėmęs savo paties karčių patyrimu išpėjo, jog yra pasmerkti išnykti iš istorijos tie, kurie savo tautos sunkios nelaimės metu nesugebėjo sekti įvykių raidos, kurie mėgino vieningumą palaikyti savo neveiklumu, kurie nieko nekeisdami tiesiekė patys išsilaikyti ir nesugebėjo pritraukti prie bendro darbo naujų kylančių jėgų. Ir iš kartos praeities klaidų ir iliuzijų prancūzų valstybininkas patarė semtis pamokymų toms kartoms, kurios ateina, kurios rytoj kels našta.

Mūsų ilgametėje veikloje ir kovoje dėl laisvės ir mes, deja, neišvengėme nepagrįstų iliuzijų ir apgailėtinių klaidų. Tų klaidų bus mažiau ateity ir mūsų kovos kelias į laisvę bus tiesesnis ir lygesnis, jei mums neliks vien tuščių pasakymų, kaip ne kartą buvo praeityje ir tebėra šiandien, tie įsidėmėtini žodžiai, kuriais daugiau kaip prieš 15 metų, 1953 m. Vasario 16 d. kreipėsi į savo tautiečius tuometinis Vliko pirmininkas M. Krupavičius ir VT pirmininkas K. Žaluskas:

"Žinokime, kad ne tik mūsų laisvinimo veiks-

Dalis publikos Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos sukakties minėjime New Yorke.

L. Tamošaičio nuotrauka

Kai du stos visados...

(Atkelta iš 1 psl.)

ro neleistinus potvarkius. Panašiai okupantas padarė ir su visa Lietuva, sulaužydamas visas sutartis ir pažadas prieš didžiasias valstybes neliesti svetimų teritorijų. Tarptautinių konfliktų metu turėsiąs ateiti netiesos išlyginimas.

Akademijos vadovas kun. P. Dagys yra tikrai

niai, bet ir kiekvienas iš mūsų esame išlaisvinimo kovos dalyviai..."

"Vardan Lietuvos lietuvių lietuvių ryžtą, matyti savo brolių bendros kovos dalyvi. Visur, ir privačiuose ir viešuose santykiuose, ieškome kas mus jungia ir vengiame viso, kas mus skiria".

laimingas talentas apjungti sielas ne tik bažnyčioje, bet ir salėje. Jo iškalbingumą, apskurumą ir nuoširdumą pilnutėlė salė greitai pajuto. Jeigu būtų daug laiko, jis visus išaukštintų, išvardintų, išgirtų, nei vieno nepraleistų nepamiršęs, kad esą didelės dorybės žmogus,

kad atvyko, kad domisi, kad padeda kokiui nors būdu. Bet tokiam dideliui būryje -- kur tu čia žmogau visus išmylei. Ir vis dėlto jis daugelio neaplenkė pagaudomis. Čia ir vėl teko žodis kun. dr. T. Žiūraičiui, kuris dar kartą pabrėžė prigimtinių pareigų Dievui ir Tėvynei, teko žodis ir senam politikos vilkui Jonui Vilkaičiui, Dr. Domui Jasaičiui, mažlietuviams M. Gelžiniui ir

šos Neplasnok, mažlietuvišką Kai aš buvau Klaipėdoj ir kt.

Laiškais sveikino dalyvius ir apgailestavo negali atvykti vienintelė moteris dalyvavusi Klaipėdos sukilime ponios Budrienė, gen. konsulas Simutis ir V. Sidzikauskas. Pagerbtas buvo Klaipėdos sukilimo dalyvis, savanoris Pranas Vainauskas.

Bendrai šios rūšies, suprivatintas, minėjimas buvo naujas, prasmingas ir malonias nuveikęs, visus jungiantis Už tai didelė padėka tenka kun. P. Dagui, kun. dr. T. Žiūraičiui, Ramovėnams, Savanoriams - Kūrėjams ir visiems dalyviams ir, žinoma, ponios Dagienės vadovaujamam moterų būriui už atgaivos patiekimus.

A. Koncė

• "Mes grojame jums"

įgrota neolituonų orkestro plokštelė, kaina 6 dol., gaunama pas platintoją B. Brazdžionį, jo krautuvėje, 2646 W. 71 St., Chicago, Ill.

Norintieji plokštelę gauti, kreipiasi tiesiog į platintoją B. Brazdžionį.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

JURGIS GLIAUDA

ŠALIA MILŽINŲ

Dirvos konkurse premijuota novelė

(6)

Viena moteris mačiusi ankstų rytą, kai dar rūkai nebuvo išsiblaškę, didelis juodvarnis tupėjęs ant verptuvės kraigo. Tupėjo, kraipė galvą, kol, apsiteršęs, nuskrido pažemiu į miglotą lauką.

Sakė dar, kad ėmė vidunaktį suktis Kiprijono iškelta vėtrungė ant kunigų karšinių stogo, lyg pati piktoji dvasia susigalvojo pažaisti.

-- Toks gyvenimas Marelei atskleistas, kaip bajoraitė: verptuvėje verpia, bažnyčioje gieda. Išdrisk tu man dailidės verpstės ligi šiol neišmesti. Be raguotiesios tautos čia jau to neišaiškinsi.

Perkaršusi moteris pasakė:

-- Veizdėjau raguotį savo jaunystėje ir dabar nepamirštu. Tfu, tfu, ji nusispiovė iš po kairės alkūnės. Ragai it ožio, uodega it jaučio, pats juodas it trikojis prie balanos, o dantys it lydekos.

-- Pone Dieve, ratavok mus, suklyko arti sustojusi moteris, ir persižegnojo, gindamasi nuo šurpo.

-- Taip buvo, širdele, miškų baidyklės mėgta pas žmones landžioti. Tai, veizdėk, kryžkelės krūmuose ima stenėti it gimdyvė, tai jau klunion palėpė it katė miauzgia, tai jau kapų patvory sužviags it paršas. O kai jau palovin išigauna, tik skubėk su šventu vandenėliu ir kvieskis tokį, kuris moka atburtžodžius.

Dar ginčijo bobas koks žemaitis iš valsčiaus: -- Bene mergai uodega prisvils, atsisėdus ant Kiprijono verpstės?

Dar kikenio kokia šešiolikmetė savo draugei: -- Kad man Kiprijonas verpstę dovanotų, aš per akimojų ant jos sėdėčiau. Toks vyras, tokie ūsai...

Vyskupas atvažiavo po vidunakčio. Trumpa, dusli taršatis apskelbė pargrižimą: vežėčių gargždėjimas, skardus naktį arklio nusiprunkštimas, prtilė balsai, durų varstymas, šviesa trumpam languose, kol viskas vėlėi ištirpo drėgoje Varnių lomos naktinėje tamsoje...

Daukantas pusryčiavo savo troboj. Mąsliai ir palengvėle, jis kabino košę iš molinio dubenėlio, ir neįtūto košės skonio, nė nematė sviesto akivarų ant rudos masės. Pavalgęs, ir dėl to pasijutęs kūniškai tvirtesnis, jis nuėjo pas vyskupą. Jis sutiko vyskupą svetainėje, sėdintį savo stambioje sostakėdėje ir jo belaukiantį. Daukantui pasirodė, kad pastarieji dveji metai nepagavo vyskupo į savo alinantį sukūrį. Jis buvo toks, koks buvęs: stambus, kampuotas, sunkių judesių. Gal tik apsunko labiau. Gal dar balsas ėmė skardėti gilesnėmis gaidomis.

Jiedu pakalbėjo apie Daukanto buvimą latvių žemėje. Vyskupas lyg ir prikišo:

-- Karšinėliau, Simonai! Apie tavo knygeles jau nieko nebegirdėti. Išvykdamas, sakeisi, smarkiai rašysi. Bene latviuose žasų plunksnoms pritrūko?

Daukantas tvirtiau atsisėmė lazda, nors sėdėjo patogiai, ir pasakė balsu, žadančiu didelės paslapties atskleidimą:

-- Akelevičius, kurį suėjau Svirlaukyje, latviuose, jėgingas vyras ir žada daug naujų darbų pradėti. Nori jis, šviesiausias piemuo, didelių pinigų rinkti, idant žemaitiškos knygos paplistų kaip niekad plačiausiai. Daug yra jau prirašytų, o mažai atspausdintų. Kaip žinai, šviesiausias piemuo, ir aš turiu tokių prirašytų visą kuparą. O pinigų nori Akelevičius burti iš aukų, iš dvarininkų ir klebonų. Kartą pavadinai mane, šviesiausias piemuo, paiku. Nesu toks. Tik per plunksną išdžiuvęs, ne dėl pypkės, ar gėrimo... Dėti reikia pastangas, kad galėtumėm pinigų suburti ir viską, kas žemaitiškai parašyta, žmonėms perduoti. Dėlei to ir atvykau.

-- Girdėjau apie Akelevičių, pasakė vyskupas. Vyras dar jaunas, kad galėtų viską suprasti. Firma reikia nustatyti kur link eiti, tam ir knygą pritaikinti.

-- Na gi kur eiti? pasakė Daukantas. Į žmones eiti. Kad jie savo garbę suprastų ir per tai stiprėtų.

-- Sena daina, Simonai, pasakė vyskupas. Žmonėms reikia paveizdų. Pamokymų reikia, kaip gyventi. Kaip jie supras savo garbę arba senas dorybes, jeigu smūklėje girtas dainas žviegia, arba bažnyčioje eiti tingi? Tai, nelyginant, Simonai, tu jiems apie miško galybę sakytum, o jie tą mišką, vogdami, kerta. Leidai praktiškas knygeles, gerai darei. Paskui pablūdi jai, išleidęs nešvankias patarles ir žemaitiškus su kalnėnais.

-- Musėk manai, šviesiausias piemuo, kad ir istorijos nereikia leisti. O ji jau dvidešimt septynerius metus surašyme trūnyja.

(Bus daugiau)

UŽTERŠTO ORO PAVOJAI

Paskutinių savaičių bėgyje J.A.V. spauda daug rašė ir teberašo apie užterštą orą ir jo pavojus žmogaus sveikatai.

Oro teršimo didžiausi kaltininkai yra sunkioji pramonė, automobiliai, lėktuvai ir traukiniai. Visi šie išvardinti kaltininkai teršia orą leisdami į jį didelius kiekius dūmų kartu su įvairiomis nuodingomis medžiagomis bei dujomis, kurios ore koncentruojasi vis didesniais ir didesniais kiekiais. Pleno bei sunkios pramonės apdirbimo metu, anglies arba alyvos dūmuose susidaro gana dideli kiekiai sieros dvideginio. Sieros dvideginis yra dujos nuodingos žmonėms ir augalams. Šios dujos, susijungusios su vandeniu, pavirsta į sieros rūgštį, kuri smulkių lašelių formoje laikosi ore. Toks oras sukelia įvairius plaučių takų susirgimus, o chroniškas plaučių ligas turintiems ligoniams sukelia mirtinas komplikacijas.

Praėjusią vasarą, tą dieną, kai visi džiaugėmės Neil Armstrongo pasisekusių žygiu į mėnulį, Gary — Chicago apylinkėje sieros dvideginio kiekis ore buvo dešimts kartų didesnis negu yra leidžiama pagal nustatytas normas. Sekančią dieną toje apylinkėje lijo. Sieros dvideginio dujos, susijungusios su lietumi, nukrito ant žemės bei augalų. Susidariusi sieros rūgštis pragrauzė skyles medžių ir augalų lapuose, nudugino daugelį vietų žolę ir nusvilino kai kuriems paukščiams plunksnas, kurios vėliau iškrito.

Toks oro teršimas yra galima sustabdyti. Modernūs fabrikai kaminuose įrengia elektrostatinus precipitatorius, kurie elektromagnetiniu būdu sulaiko įvairias dulkes ir sumažina dūmų kiekį 85%. Sieros dvideginio dujomis kontroliuoti yra kitokie aparatai, "scrabers" vadinami, kurie, vandens purkštuvu ir chemikalų pagalba, nepraleidžia nuodingų dujų į orą. Taigi dūmų ir sieros kontrolei priemonės yra, tik reikia priversti pramonę jas vartoti.

Kitas oro teršimo kaltininkas tai automobiliai. Amerikoje šiuo metu jų yra virš 87 milijonų. Didelis

DR. D. DEGESYS

skaičius automobilių sudėgina didelį kiekį benzino ir kartu išmeta didelį kiekį nepilnai sudegintų benzino junginių, hydrocarbons vadinamu. Tokiu, nepilnai sudegintų liekanų, Amerikos

gom, kaip chronišku bronchitu, emphysema, asthma bei plaučių vėžiu vis didėja. Spauda, televizija ir radijo pradeda vis daugiau reikalausti, kad toks oro teršimas būtų sustabdytas.

Clevelande, šių metų sausio 20-21 dienomis, J.A.V.

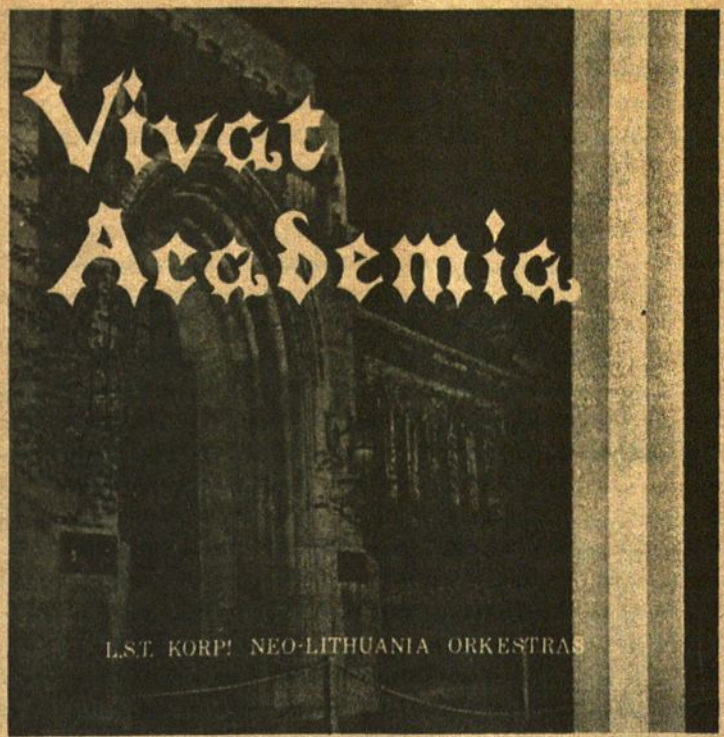
Cerin in The Cleveland Plain Dealer

miestuose kiekvieną dieną yra paleidžiama tūkstančiai tonų į orą (apie 90 milijonų tonų per metus). Hydrocarbons junginiai yra kenksmingi žmogaus sveikatai. Jie sukelia įvairius plaučių susirgimus ir, taip pat, prisideda prie plaučių vėžio atsiradimo. Sumažinti išmetamų hydrocarbons motorų arba pridodant specialų aparatą prie išmetamo dujų vamzdžio.

Be šių išvardintų kenksmingų medžiagų ore randame ir kitokių nuodingų cheminių junginių, dulkių bei dujų, kurių kiekis ore kiekvienais metais vis didėja. Kenksmingos medžiagos bei dujos, įkvėptos į plaučius, erzina plaučių takų sienelės ir sukelia jose uždegiminę reakciją. Reakcijos pasekoje plaučių sienelės sustorėja ir surambėja. Per tokius plaučius deguonis sunkiau patenka į kraują. Plaučiai pasidaro jautrūs įvairiems susirgimams, todėl, didesnių miestų rajonuose žmonių skaičius su plaučių li-

valdžios atstovai turėjo viešą žmonių apklausinėjimą oro teršimo reikalu. Į šį apklausinėjimą atsilankė virš 1500 dalyvių. Visi, kurie gavo progos kalbėti, smerkė Amerikos pramonę, kad ji nesiima savos iniciatyvos oro teršimą stabdyti. Kalbėjusieji siūlė griežtus potvarkius, pagal kuriuos, Amerikos pramonės oro teršimas būtų sustabdytas ne vėliau, kaip iki 1972 m. sausio mėnesio.

Dirbantieji šioje srityje mokslo žmonės mano, kad oro teršimo sustabdyti nėra galima. Ateityje pramonė plėsis ir didės, nes žmonių prieauglis vis didės. Už trisdešimt metų žmonių skaičius žemėje bus dvigubas, tas reikš 6 milijonai. Užteršto oro problema yra labai aktuali ir neatidėliotina kitoms kartoms. O kad ją galima būtų išspręsti, reikia griežtai kontroliuoti ne tik plintančią pramonę, bet ir be saiko didėjanti žmonių prieauglį.

Jaunatvės plokštelė

VYT. ALANTAS

Joje rasime dainų apie meilę, šokių melodijų ir daug patriotikos. Kalbu apie Lietuvos Studentų Tautinės Korporacijos Neo-Lithuania orkestro prieš pat Naujus Metus išleistą plokštelę: Vivat Academia, teisingiau sakant, dvi plokšteles viename albume. Plokšteles įgrojo ir įdainavo Algio Modes-

to vadovaujamas neolituanų orkestras ir choras. Tai fokstrotų, tangų, valsų, žodžiu, šokių muzika įgrota populiariomis lietuviškomis ir nelietuviškomis melodijomis. Žinoma, lietuviška ausis, gal būt, noria klausytis "grynai" lietuviškų ir dar originalių melodijų, tačiau gyvenant šiame krašte ir nuolat girdint vietinę muziką kažkaip ir svetima melodija "sulietuvėja"...

Plokštelėje skamba šokiai, dainos, o vietomis studentų pokalbiai. Sakykite, yra labai įdomus Amerikos lietuvių studento pokalbis su kolega Lietuvoje. Dainelė (tango) užvardinta "Lai-kykis, kolega, tėvynės laukuose", žodžiai A. Modesto. Čionykštis studentas pasakoja, kad "šių vasarą gražią" jis lankėsi Lietuvoje ir ten susitiko studentą, kuriam nuoširdžiai tarė:

Būki pasveikintas, ko
legas,
Žalioj lankoj Pane-
riuos!
Pasiilgom mes jūšų,
Pasiilgom Lietuvos!

Abu kolegos apsiverkė "apsikabinę baltą beržą laukuose", ir abu šventai prisiekė "dirbti laisvei Lietuvos". Pabaigoje kolega amerikietis drąsina kolegą Lietuvoje "laisyti tėviškės laukuose".

Ilgėsingai skamba ir "Daina iš toli" -- žodžiai A. Modesto. Kai mes išgirstame, kad "studentai dainuoja ten toli tą dainą, kur tėviškėlė brangi", mums susidaro išpuolis, jog dainos autoriai mus nukelia ant okeano kranto, ir mes stengiamės išgirsti dainą iš "ten toli", atskambančią per okeaną nuo Birutės kalno...

Tyčia stabtelėjau ties tais tekstais norėdamas iškelti aikštėn plokštelės turinio ryškų patriotinį jaunatvišką atspalvį ir pabrėžti tą faktą, kad norint galima ir linkmus pramoginius dalykus atmiešti labai rimtomis užuominomis.

Vėlgi seną ir jauną klausovą linksmi nuteikia kai išgirsti studentų dainelę -- žodžiai A. Modesto -- "Sudiev, merginos":

Sudiev Audrone, ir Nijole ir Birute,
Sudiev, merginos, gana mylėti!

Aš išvažiuoju į Chicago studijuoti, -
O apie meilę lieka man tiktai svajoti!

Yra idėta ir neolituanų korporacijos daina -- St. Santvaro žodžiai, J. Gaidelio muzika. Čia jau rimtas dalykas. Santvaras bus jautriai pagavęs neolituanų ideologinius polėkius lygiai kaip Gaidelis bus suradęs tinkamą išreiškimo formą. Giesmė skamba drąsiai, kilniai, jaunatviškai.

Pažymėtina, kad žodžius 14 dainelių (viso abejose plokštelėse su dėta 24 dalykai) parašė A. Modestas, taigi, daugiau kaip pusę. Vienai dainelei "Kur nors mėlė" (fokstrotas) nuotaikingus žodžius parašė Živilė Keliuotytė, "Atsimenu aš" (valsui) -- Gr. Grybaitė ir "Mėlės dainai" -- R. Česas ir A. Jonikas. Taigi, patys žodžius rašo, patys dainuoja ir patys groja, kitaip sakant, jaunatviškos kūrybos plokštelė!

Albumas skoningai meniškai apipavidalintas ir daro rimtą, akademinį įspūdį. Viename albumo viršelio pakraštyje atspausdintos korporacijos spalvos: raudona, auksinė, raudona. Viršelį sukomponavo Petras Jakubauskas.

Taigi, viskas labai gražu, bet dar toli gražu apie plokštelę ne viskas būtų pasakyta, jei neužsimintumėte apie vieną faktą, būtent, tą, kad jei al, būtent, tą, kad jei kalbama plokštelė gimė ir išvydo pasaulį, tai tik vieno žmogaus dėka, būtent, neolituanų orkestro vadovo ir korporacijos pirmininko Algio Modesto pastangomis ir, sakyčiau, pinigine rizika, nes neteko girdėti, kad kas tą didelį darbą būtų pinigaiškai paremęs iš šalies. Žinoma, plokštelę gamino orkestras ir choras, tačiau viso to sumanymo iniciatorius, organizatorius ir vykdytojas buvo Algis Modestas. Jis sakosi dirbęs tą darbą 6 metus. Tai dar kartą patvirtina tą nuomonę, kad kartais iš mūsų darbus nuveikia ne tiek organizacijos, kiek pavieniai asmenys. Tai sakydamas, aš visai nenoriu nuvertinti pastangų ir darbo, kurį plokštelės gaminimą idėjo orkestras ir choras, aš tik noriu pasakyti, kad mūsų sąlygose be tvirtos, energingos vadovybės organizacijos (Nukelta į 6 psl.)

SCHUYLER SAVINGS

and
LOAN ASSOCIATION OF
KEARNY, NEW JERSEY

24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032

Phone: 991-0001, 991-7260

MOKA 5%

UŽ INDĖLIUS NUO IDĖJIMO DIENOS.

KAS KETVIRTIS METŲ PRISKAITOMI NUOŠIMČIAI.

TAUPYMO INDELIAI APDRAUSTI LIGI \$20,000.00.

THE FEDERAL SAVINGS & LOAN INSURANCE CORP., Washnigton, D. C.

Atliekami šios rūšies patarnavimai:

- SAVINGS ACCOUNTS
- MORTGAGE LOANS
- STUDENT LOANS
- F. H. A. IMPROVEMENT AND CONSTRUCTIONS LOANS
- VOCATION CLUB
- CHRISTMAS CLUB
- U.S. SAVINGS BONDS
- MONEY ORDERS
- ACCOUNT LOANS
- PUBLIC SERVICE BILLS
- TRAVELER'S CHECKS

Turtas (Assets) \$6,075,000.00

Draugija veikia nuo 1924 metų. Ji lietuvių įkurta ir jų rankose dabar laikoma. Su tarnautojais galima susikalbėti lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Darbo valandos: Pirmadienis-ketvirtadienis
nuo 9 val. ryto ligi 4 val. p. p.
Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.

JULIUS PANKIS
Chairman of the BoardPETER W. VELEVAS
President

Your Heart Fund Fights

HEART ATTACK
STROKE
HIGH BLOOD
PRESSURE
INBORN HEART
DEFECTS

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Kadangi dažnai atvejais sunku pirkti ginklus užsienyje, Izraelis kartais naudojo priedangą tikslų atsiekimui.

Per 1948 metų arabų-žydų karą, Izraelis suformavo fiktyvinę filmų bendrovę Anglijoje, kuri tariamai ruošėsi sukurti filmą apie Naujosios Zelandijos aviacijos rolę antrajame pasauliniame kare.

Žydams buvo parduoti keturi Bristol ir viešas Mosquito naikintuvai su sąlyga, kad lėktuvai neapleis kraštą. Vieną gražų rytą lėktuvai pakilo filmavimui ir po kiek laiko atsirado Izraelio aviacijoje.

Taip pat buvo nupirkti ir trys seni B-17 bombonešiai, tariamai Honduro oro linijai, bet buvo nusikrauti į vidurio rytus, dar laiku su spėję bombarduoti Kairą ir Damaską.

Izraelis nemažai ginklų įgijo ir dabartinėse kovose su arabais. Praeitą rudens, paimti sovietų gamybos šarvuoti automobiliai, dar su originaliais Egipto ženklais ir užrašais, buvo panaudoti dešimts valandų žygiui pagal Suezo kanalo krantus Egipto pusėje.

Ir pagaliau vienas iš paskutinių įvykių, kada Izraelio kariai, įsiveržę į Egipto teritoriją, pagrobė moderniausias sovietų radaro įrangas prieš Ra Ghareb.

VIVAT ACADEMIA!

(Atkelta iš 5 psl.)

zacijos dažniausiai merdi.

Albumo tekste yra idėtas trumpas A. Modesto pranešimas apie neolituanų orkestrą, kur tarp kit ko pastebėta, kad orkestras grojęs jau ilmetį, kad jis grojęs suvažiavimuose, konferencijose, kongresuose ir visokiuose pobūviuose ir kad jau nėra "skaičiuoti nebandyta kiek jaunų širdžių užliūliuota ir išlydėta į lietuviškos šeimos židinėlį"... Ir savo pranešimą pirmininkas baigia šiais žodžiais: "Taip ir toliau neolituanų orkestras žengs, žingsnį po žingsnio, nešdamas po mažą įnašą į tą Didį Lietuvišką Kelią".

Mes tik galime jiems palinkėti sėkmės ir pageidauti, kad jų entuziazmas ir jaunatviška dvasia niekad neišsektų!

LIETUVIŲ KULTŪRINIS CENTRAS DETROITE

Kaip greit ir ar turėsime naują lietuvišką kultūrinį centrą Detroite?

Dėl tiesiamo greitelio, netrukus bus nūgriaunama dabartinė Dievo Apvaizdos bažnyčia ir lietuviai yra pasiryžę atstatyti ją naujoje vietoje su kultūriniu centru.

Sausio 20 d. įvyko antaras parapijiečių susirinkimas aptarti naujos bažnyčios, bei kultūrinio centro statybos reikalus ir pradėtas statybos fondo vėjus.

Yra numatyta statyti, kleboniją, bažnyčią ir kultūrinio centro pastatus. Parapija turi per 560 tūkstančių kapitalo -- tai gauta suma už greitai nūgriausimą bažnyčią ir parapijos sutaupos. Numatytiems objektams pastatyti dar reikalinga sukelti 150 tūkstančių dolerių.

Praeitą pavasarį, bažnyčios vadovybė buvo pasiūliusi atsisakyti tautinės parapijos teisių ir naujoje vietoje steigti teritorinę parapiją, kur lietuviai sekmadieniais turėtų teisę turėti vienas Mišias lietuviškai. Tas siūlymas lietuvių parapijiečių buvo atmestas, nes nei vienas nenorėjo pasidaryti kampininku. Bažnyčios vadovybė matydama vieningą ir tvirtą lietuvių nusistatymą -- paliko tautinės parapijos teises ir davė leidimą statyti bažnyčią, kleboniją ir kultūrinį centrą. Taip pat, už 40 tūkstančių dol. parduotą lietuvių parapijai 10 akrų žemės sklypą. Rinkas kaina, tas sklypas įvertinamas per 150 tūkst. dol. Be to, pilnam pastatų įgyvendinimui sutiko duoti 100 tūkstančių dol. paskolą, penkiems metams, žemais procentais.

Taigi, parapija turi 10 akrų žemės sklypą ir virš pusės milijono dolerių, belieka sukelti dar apie 150 tūkstančių ir turėsime naują lietuvišką kultūrinį centrą Detroite. Iki šiol čia Amerikoje, naudojomes ank-

čiau atvykusių lietuvių pastatytomis bažnyčiomis ir salėmis. Ar nelai kas ir mums atiduoti savo įnašą, ne tik bažnyčiai bet ir lietuviybės išlaikymui. Juk tais pastatais naudosis ne tik parapijiečiai, jauni ir seni, bet ir visi Detroito apylinkės lietuviai.

Kaip mes apsisprimsime nuo to priklausys ne tik tos parapijos, bet ir visos Detroito lietuvių kolonijos ateitis. Todėl statybos komitetas kreipiasi į visus lietuvius prašant paramos tų planų įgyvendinimui ir laukia aukų. Nuo visų priklausys, kaip greit Detroito lietuviai turės naują lietuvišką kultūrinį centrą ir tautinę parapiją, kiek ją parems ir rūpinsis, kad ji išliktų lietuviška.

Parodykime, kad mylime savo tikėjimą ir mums rūpi lietuviybės išlaikymas. Bažnyčios vadovybė pasitikėjo mumis. Turime 10 akrų žemės sklypą ir virš pusės milijono dolerių. Pasisakėme, kad nenorime būti kampininkais. Todėl, neatidėliokime ir kuo greičiau skirkime savo auką šiam kilniam tikslui.

Platesnes informacijas suteiks statybos fondo skyriaus nariai: Frank Zager, Alfonsas

Arlauskas, Elzbieta Pauzazienė, Stepas Smalinskas, Eugenijus Jankus, Jonas Valukonis, Leonas Heiningas, Violeta Panavienė, Stasė Hotrienė, Juozas Chaps ir Valerijus Gražulis, taip pat ir kiti statybos komiteto nariai. Arba kreipkitės tiesiog į Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos administratorių kun. Mykolą Kundrotą: 13100 Schaefer Highway, Detroit, Mich. 48227. Telefonas: (313) 837-5411.

Jonas Urbonas, Statybos komiteto informatorius

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

STRUCTURAL LAYOUT
MAN

all shifts, steady work, overtime,
all company paid benefits.
NORTHERN BLOWER CO.
6409 BARBERTON AVE.
CLEVELAND, OHIO
W. 65, 1 block South of Denison
(3-9)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
TURRET LATHE OPERATORS
MILL OPERATORS
DRILL OPERATORS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance.
Fringe Benefits.
AMERICAN TOOL CO.
205 E. Water, Kalamazoo, Mich.
An Equal Opportunity Employer
(7-9)

Detroito šauliai sausio 18 d. Lietuvių Namuose surengė Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimo sukakties minėjimą. Nuotraukoje pirmoj eilėj iš kairės sėdi: Dirvos korespondentas Detroite A. Griņius, poetė Marija Sims, S. Gladkauskienė, E. Baukienė, M. Baukys ir kt. K. Sragausko nuotrauka

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4% 6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE Savings certificates issued for six months or one year-in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.	INSURED 4 3/4% per annum Passbook Savings Accounts Paid Quarterly Computed and Paid as of: Mar. 31 — June 30 Sept. 30 — Dec. 31	5% 6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE Savings certificates issued for six months or one year-in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.
--	--	--

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

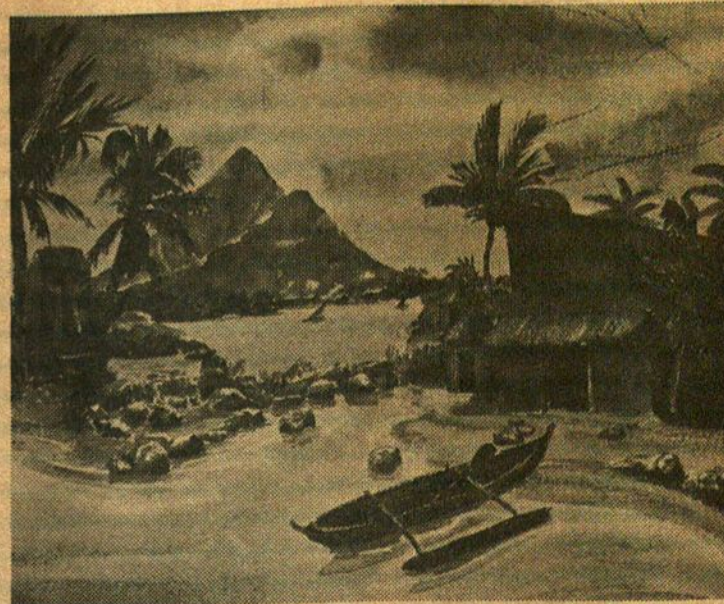
6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Šis penkių tonų Havajų salų scenovaizdis bus matomas nuo vasario 28 iki kovo 8 d. Clevelande, Public Auditorium, įvykstančioje Namų ir Gėlių parodoje. Perkant bilietus iš anksto tik \$1.25, kurie normaliai kainuos \$2.00. Dėl bilietų galima kreiptis tiesiog į parodos biurą 636 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44114.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

OPENINGS FOR

JOURNEYMEN ELECTRICIANS

JOURNEYMEN WELDERS

(4 years of industrial experience required)

The Down Chemical Co. invites you to Midland, a nice place to raise your family. Expanding maintenance work force, good working conditions, paid vacations, guaranteed holidays and excellent fringe benefits. Send resume to or call collect: 517-636-0877, after 5 p.m. 517-636-5363.

THE DOW CHEMICAL CO.

Hourly Personnel

400 Bldg., Midland, Michigan 48640

An Equal Opportunity Employer

(8-12)

Draftsmen

Desirable wages and merit increases. Generous company benefits including free group insurance, paid vacations, paid holidays, retirement plan, educational assistance program. 2 year technical school with 1 to 3 years drafting experience in Electro-Mechanical field required with strong math and science background and knowledge of manufacturing processes.

Permanent position with promotion from within policy. Immediate opening.

Call Ed Zamer
Bailey Meter Co.
943-5500

29801 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio

An Equal Opportunity Employer

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas įvyks vasario 1 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių Klubo apatinėje salėje. Pritaikintą žodį tars Z. Peckus. Minėjimą rengia L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius.

Įėjimas visiems laisvas. Tuoj po minėjimo įvyks ramovėnų metinis susirinkimas.

• ORGANIZACIJOS IR jų skyriai renkant metines valdybas, kviečiamos paskirti arba išrinkti po atstovą ir į Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungą, tolesnei lietuvių darželio globai. Nario duklė tik \$1.00 metams. Senoji iš-eivija darželio globa rūpinosi 40 metų. Laikas susirūpinti naujesiems. Pranešti pirmininkui K. S. Karpiui arba vicepirmininkui Juozui Sadauskui.

• Grandinėlės Clevelando spektaklis ne tik pasižymės įvairiais, nuotaikingai atliekamais šokiais, bet taip pat nekasdieniniu, specialiu sceniniu apšvietimu, kurį tvarko Grandinėlei nepamainomas, šios srities specialistas Ray Gillie.

Šiam neįprastam mūsų šokių koncertui bilietai gaunami pas A. L. Sagius, tel. 442-8674, grupės narius ir jų tėvus. Iki šio laiko jau yra parduota virš 500 bilietų. Grandinėlės šokių muzi-

kos koncertas įvyksta kovo mėn. 1 d., sekmadienį, 3 v. p. p., WHK auditorijoje, 5000 Euclid Ave., Clevelande.

REIKALINGI JAUNI VYRAI, baigę gimnaziją, treniravimui prie mašinų, popieriaus dėžių gamyboje. Kreiptis: The Apex Box Co., 2716 E. 79th St. Dirbtuvė prie CTS stoties.

(7-8)

DABAR KAI TAUPYMO PALŪKANOS YRA PAKELTOS, JŪS TURĖTUMĖTE SUDARYTI DIDESNIUS PLANUS.

Norėdami uždirbti maksimumą už savo santaupas, jūs turite planuoti. Cleveland Trust turi tai ko reikia. Peržiūrėkite šiuos taupymo patarnavimus, kuriuos mes siūlome, ir tada paklauskite mūsų, kaip naujos pakeltos ratos, kurios mums yra leista mokėti, gali būti pritaikytos jums geriausio taupymo programoj.

Reguliarus Passbook Account: Įsigaliojęs vasario 1 d. Procentai bus įskaitomi ir mokami pusmetiniai aukščiausia banko rata 4½% sutaupoms pasiliekančioms pilno kalendoriaus ketvirtį. Reguliarus taupymas yra kertinis akmuo kiekvienos taupymo programos. Jis suteikia lankstumą — skubos atveju grynų pinigų rezervą, kuriuo jūs galite pasinaudoti kiekvienu momentu ir gerą įnašą, aukštesnį kaip vidurkis pajamų bendrųjų akcijų.

Investavimo Passbook Account: Neša 5% — palūkanos prasideda iš karto. Mažiausias įnašas \$1000. Kiekvienas indelis gali būti išimtas ne anksčiau 90 dienų po padėjimo ir tada tikrai atsiekia vertę. Procentai yra mokami ketvirčiais.

Taupymo sertifikatai: Neša nuo 5% iki 5¾% per metus, žiūrint į išlaikymo laiką. Yra išskirtinai ilgesnio laiko investavimas.

Kurį planą jūs bepasirinktumėte, žmonos ir vyro santaupos gali būti apdraustos iki \$100,000 Federal Deposit Insurance Corporation. Kaip Ohio didžiausias bankas, mes esame labai geri žmonių finansinių reikalavimų analizavime. Kvieskite mus padėti jums.

Kiekvienas turi pradėti kur nors. O kaip jūs? O jeigu pradėtumėte veikti dabar? Kodėl nepakviesti mus į talką?

Cleveland Trust

Member F.D.I.C.

UŽGAVĖNĖS SU SKAUTAIS

Mes mėgstame Užgavėnes. Prisimename daug, labai daug gražių nuotaikingų papročių, apeigų ir pramogų. Lietuviškos Užgavėnės, pavasario lydimos, linksmindavo visus.

Ši kartą Clevelando lietuvių visuomenė įgaulinama pasigrožėti skautiškuoju įkarščiu Pilėnų tunto skautų tėvų komiteto rengiamame pokylyje vasario 7 dieną šv. Jurgio parapijos salėje.

Darbštaus tuntininko A. Meilaus bei jo artimiausių talkininkų pastangomis tuntas stiprėja, darbai darbeliai plinta. Po sėkmingos praeitų metų stovyklos Wasagoje (Kanadoje), be nuolatinių malonumų ar įtampų, dar idomu buvo supažindinti skautus su įvairių rūšių pramonės įmonėmis ir valdžios įstaigomis Clevelande ir Akrone (bene idomiausia liko — FBI). Ar tai nėra buvęs gerai suplanuotas lavinimas? Ir štai dar viena nauja sritis — skudučiai. Tiek jų švilpynių, tiek jų mėgėjų skaičiai sparčiai auga stropioje žinovo A. Mikulskio vadovybėje.

Tačiau lėšos reikalingos ne tik kasdienybei, bet ir būsimai vasaros stovyklai. Be to, ypatingai viliojantis dalykas — ganėtinai pasižymėjusių sporte Vyčių kandidatų dalyvavimas Amerikos sporto olimpiadoje Denveryje, Colorado. Tatai labai geistina, nors tam tikslui būtinos žymiai stambesnės iš-

laidos.

Tad tikimasi, kad šitame plačiai skelbiama.

me Užgavėnių blynų (lietuviškai geriasklindžių) baliuje pasirodys ne vien tie tėvai bei rėmėjai, kurie ne visados atsilanko, bet ir visi turį polinkio džiaugtis įmantriomis Užgavėnėmis.

Improvizuojamą programą — Užgavėnių papročių vaizdelį — atliks skautai, Z. Peckui režisuojant, o tėvų komitetas gražiai ir gardžiai pavaisins svečius. Šokiams gros J. Wendelio kapela.

Verta iš anksto bilietus įsigyti arba stalus įvairaus dydžio grupėmis užsakyti pas M. Puškorienę, tel. 486-8613 ir V. Urbaitį, tel. 761-6874.

Numatoma policijos priežiūra automobilių aikštėms ir įėjimui saugoti.

Vladas Braziulis

"The Circus With A Purpose"
BIG, NEW, THRILLING, EXCITING
and ENTERTAINING ACTS
20 3 GREAT RINGS 20

FEATURING: • Robert Baudy and his Siberian Tigers • 50th Anniversary Golden Jubilee of The Great Karl Walendas on the High Wire • GEORGE HANNEFORD, JR. • COSSACK EQUESTRIENNES • THE INTREPID MISS ELIZABETH, Europe's Outstanding Aerialist • THE FOUR FLYING ARMORS, starring Reggie Armor Triple-Somersaulting Flying Trapeze Perfectionist • PRANCING ELEPHANTS • ANIMALS • MENAGERIE • BEAUTIFUL AERIAL TABLEAU • CLOWNS GALORE, featuring World-Famous BLINKO AND MARAN.

Feb. 12 thru 23 Circus Schedule

EVENINGS at 8:00 P.M.	Weekends: Feb. 13-14-20-21
Weekdays: Feb. 12-16-17-18-19	\$3.95, \$3.50, \$3.00, \$2.50, \$2.00
\$3.50, \$2.75, \$2.25, \$1.75	
MATINEES at 2:00 P.M.	Saturdays and Sundays:
Weekdays: Wed., Feb. 18	Feb. 14-15-21-22 MATINEES
Fri., Feb. 20	\$3.95, \$3.50, \$3.00, \$2.50, \$2.00
\$3.00, \$2.50, \$2.00	

TICKETS NOW ON SALE

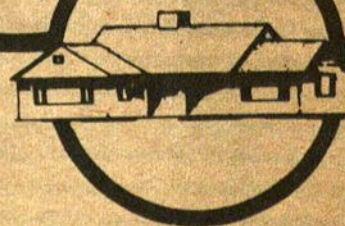
Cleveland Convention Center Box Office,
Public Auditorium E. 6th & St. Clair
(Open Sunday 12 to 6 P.M.)
Richman's 736 Euclid Ave.

(Sunday matinees for the benefit of American Cancer Society)

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakuba

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

HELP WANTED MALE

SEWING MACHINE REPAIRMEN

Applicants must have served an apprenticeship or have had 8 or more years experience in the trade or previously worked at a General Motors Plant.
Positions open in newly created department.
Apply between 8 a.m. and 4 p.m. Monday through Friday.

FISHER BODY
EUCLID PLANT
DIVISION OF
GENERAL MOTORS
20001 Euclid Ave., Euclid, O.
An equal Opportunity Employer
(6-16)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CV KOMUNIKATAS

Šių metų sausio 24 dieną Chicagoje įvykusiame Alto valdybos ir JAV LB CV valdybos pasitarime, dalyvaujant PLB vicepirmininkui dr. Henriui Brazaičiui ir Vliko vicepirmininkui p. Juozui Audėniui, buvo išklaudyta dalyvių pasisakymai, pasikeista nuomonė ir konstatuota tokių pasitarimų nauda lietuvių išeivijos tautiškumo išlaikymo pastangoms ir Lietuvos laisvinimo darniam darbui. Pageidauta tokius pasitarimus šaukti ir ateityje nuomonių skirtumams lyginti. Svarstytas tarporganizacinis informavimas tarp Alto ir JAV LB valdybų. Svarstytas ir finansų telkimo klausimas. Visų dalyvių pageidauta kviesti lietuvių spaudos bendradarbius skelbti vispusišką ir teisingą informaciją.

ORGANIZUOJA PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESĄ

Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Taryba savo posėdyje š. m. sausio mėn. 11 d. nutarė imtis iniciatyvos suorganizuoti Penktąjį Pietų Amerikos Lietuvių Kon-

gresą Venezueloje, Maracay mieste su atskiromis išvykomis į Caracas, Campo Carabobo ir kitur, jeigu Argentinos, Brazilijos, Kolombijos, Urugvajaus bei JAV lietuviai šiai minčiai pritars ir aktyviai šio kongreso darbuose dalyvaus. Kongresui numatytos trys provizinės datos:

Š. m. spalio 9-13 dienomis, š. m. gruodžio 27-31 dienomis ir 1971 m. Vasario 16-sios proga.

Dėl šių datų vykstantieji kongresan ar kraštų vadovybės, prašomos pasisakyti raštu iki š. m. vasario mėn. 28 d. Organizatoriai vadovausis daugumos pageidavimu.

Iš JAV nutarta specialiai pakviesti vysk. V. Brizgį, PLB, VLIKo ir LLK reprezentantus.

Visi kongreso dalyviai, kelionės ir pragyvenimo išlaidas apsimoka patys.

Posėdžiui pirmininkavo Jurgis Bieliūnas, sekretoriavo Aurelija Žalnierūnaitė-Ross. Pagrindinis referentas buvo inž. Vladas Venckus.

• Ieškomas plk. Aleksandras Lapinas. Ieško pusbrolio Karolio Lakčio žmona Ona. Pranešti: A. D. Kaulakiui, 4763 S. W. 82nd Street, Miami, Fla. 33143.

A. A.

DR. VINCUI KOŽICAI

mirus, jo žmonai fil. BIRUTEI ir sūnams giliai užuojautą reiškia

Akademikų Skaucių Draugovės
Centro Valdyba

A. A.

DR. VINCUI KOŽICAI

mirus, jo žmoną fil. s. BIRUTĘ KOŽICIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Clevelando Akademikų
Skaucių Draugovė

Ponią LEOKADIJĄ BALIENĘ,

mirus jos mylimam tėvui Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučia

Jonas Baranauskas
Jokūbas Bartkus

A + A

KAZIMIERUI GELAŽIUI

mirus, jo žmoną, sūnų, dukteris, ir gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Jonas ir Ona Žukai
Los Angeles

A. A.

KAZIMIERUI GELAŽIUI

mirus, jo žmonai, sūnui ir dukterims bei jų šeimoms giliai užuojautą reiškia

Stefanija ir Jonas Garlai

LIETUVIŲ TAUTINIS AKADEMINIS SAMBŪRIS CHICAGOJE, RENGIA
Š. M. VASARIO 7 D. BALIO PAKŠTO SALEJE, 2801 W. 38,

TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ VAKARĄ

Kaip ir kiekvienais metais svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, karštais blynais ir kitais patiekalais. Rengėjai pasiryžę baliaus dalyviams suteikti jaukią šeimynišką nuotaiką malonaus pobūvio aplinkoje. Šio tradicinio parengimo nuotaika visados gražina pobūvio svečius į praeities jaunystės prisiminimus, nes beveik pusę svečių sudaro šaunioji lietuvių visuomenės dalis: studentės ir studentai.

Svečių patogumui — vietų skaičius ribotas. Vakarienė — 7 dol.; studentams — porai 7 doleriai. Šokiams gros pilno sąstato BALIO PAKŠTO vadovaujamas ORKESTRAS. Pradžią 8 val. vakaro. Vietos rezervuojamos iki vasario mėn. 6 d. pas filist. K. Kasaikaitį, tel. 776-2241.

LIETUVIŲ TAUTINIO AKADEMINIO
SAMBŪRIO VALDYBA

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaiciūs niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovojamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

• Pakartotinai primename, kad asmenys, neturintieji JAV pilietybės, pagal veikiančius įstatymus privalo užpildyti iki š. m. sausio 31 d. svetimšalio registracijos kortelę, gaunamą imigracijos įstaigoje ir kiekviename pašte.

Korteles užpildžius reikia įteikti pašto įstaigai (negalima siųsti paštu).

Neužsiregistravę gali būti smarkiai nubausti.

Tuos, kurie dar neatliko šios prievolės, raginame paskubėti ir nepraleisti termino, kuris baigiasi šį šeštadienį, sausio 31 d.

BALUČIUI PAMINKLO REIKALĖ

Prieš du metus Londone mirusiam Lietuvos ministrui B.K. Balučiui rengiamasi pastatyti paminklas. Kas Balutis buvo tautinės srovės gyvėnime Amerikoje nuo 1906 metų žinoma senosios išeivijos lietuviams.

Kas jis buvo tautininkams ir tautai nuo 1919 metų, kai buvo Tautinės Tarybos išrinktas amerikiečių lietuvių atstovu Versalio konferencijos delegatu iki mirties, žinoma visiems lietuviams.

Kviečiu Balučio gerbėjus prisidėti auka to paminklo statymui, nors keletu dolerių. Gali paaukoti po penkinę — kitą ir organizacijos.

Turiu surinkęs jau keletą, greta savo skirtos aukos, ir noriu pasiųsti į Lietuvos Pasiuntinybę Londone, paminklo fondui prieš Vasario 16-tą.

Priduokit arba pasiųskit man, Dirvos adresu: K.S. Karpius, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

• Akademinių Skautų Sąjūdžio savaitė Dainavoje. Tai pirmą tokia kultūrinė, aktualijų savaitė sąjūdžio gyvenime. Prašomi visi akademikai, akademikės skautės ir filisteriai įsidėmėti šią datą: š. m. birželio 13-21 d. ir ją rezervuoti. Programa bus turininga, ir įvairi, skautiška, tautiška, visuomeninė ir ... linksma.

• ALT S-gos Philadelphia skyriaus išdininkas P. Didelis padidinimui skyriaus įnašų Vilties draugijai atsiuntė 25 dol. Tokiu būdu dabar skyriaus įnašas sieks \$325.00.

ALT S-gos Philadelphia skyriaus valdybai už įnašo padidinimą nuoširdžiai dėkojame.

ROCHESTER

VASARIO 16 ŠVENTĖ

Gen. konsulas A. Simutis atvyksta į Vasario 16 šventę. Iškilmingas minėjimas įvyks vasario 22 d., 3 val. p. p. parapijos salėje. Po gen. konsulo kalbos minėtinėje dalyje dalyvaus ir šaukiamasis bendruomenės choras, J. Adomaičio vadovau-

jamas. 11 val. pamaldos už žuvusius tautos veikėjus ir kritusius laisvės kovotojus. Minėjimą ruošia ALT sk. valdyba, kuriai šiuo metu vadovauja J. Jurkus.

AUKSINĖ SUKAKTIS

Buvusiam ilgamečiui klebonui J. Bakšiui, kuris šiuo metu gyvena Floridoje, gegužės 30 d. sukanka 50 kunigystės metų. Toms svarbioms iškilmėms praversti paruošiamieji darbai jau pradėti. Tuo tikslu įvyko p. J. Morkūno sukvietimas organizacijų atstovų pasitarimas. Kleb. J. Bakšys — populiarus asmuo: klebonaudamas turėjo artimų ryšių su savo parapijiečiais, todėl ir ruošiamoms iškilmėms jį pagerbti — pritarimas visuotinas.

R. Liormonas

LOS ANGELES

NAUJA VALDYBA

ALT S-gos Los Angeles skyriaus susirinkime sausio 18 d. išrinkta nauja valdyba. Ją sudaro: pirmininkas dr. Juozas Jurkūnas, sekretorius inž. Antanas Mažeika ir išdininkas Bronius Dūda.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS UŽBAIGE METUS

Lietuvių Kredito Kooperatyvas 1969 m. baigė \$17,499.64 pelnu, iš kurio išmokėtas nariams 5 1/4% dividendas, o likusi suma pervesta į garantijų bei rezervų fondą, kuris šiuo metu jau pasiekęs \$20,000.00. Kooperatyvo nariai, be gautų dividendų, turi ir nemokamą gyvybės draudimą, o taip pat paskolos gavėjas (išskyrus nekiln. turtą) yra apdraustas mirties ir nedarbingumo atveju. Daugelis tėvų, norėdami įpratinti savo vaikus taupyti, yra atidarę jų vardu sąskaitas, kurios nuolat vis papildomos. Kooperatyvas išduoda paskolas palankiausiomis sąlygomis; turįs nuolatinį darbą mažesnei sumai paskolą gauti gali vien savo parašu. Ypatingai geromis sąlygomis paskolos duodamos naujiems automobiliams pirkti. Narių patogumui, Kooperatyvo raštinė, kuri yra Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd., yra atidaryta: antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 val. vak., o šeštadieniais nuo 9

AUKOS DIRVAI

J. Kleinaitis, St. Louis	2,00
K. Trečiokas, Newark	2,00
J. Pročkys, Chicago	7,00
A. Rinkūnas, Detroit	2,00
A. Puskepalaitis, Boston ..	2,00
ALTS-ga Elizabeth	15,00
A. Trečiokas, Orange	2,00
V. Dainys, Boston	2,00
A. Stankūnas, Cleveland ..	2,00
A. Baltrukonis, Fairview Pk	1,00
V. Jonaitis, Grand Rapids ..	2,00
G. Radvenis, L. A.	3,00
J. Jankus, Brooklyn	2,00
F. Juras, Cleveland	2,00
V. Tiškus, Cleveland	3,00
J. Bartkus, Chicago	10,00
D. Kilas, Venezuela	2,00
N. Miškinis, Detroit	2,00
P. Endzels, Chicago	5,00
L. Puskepalaitis, Detroit ..	7,00
A. Barančiūkas, Chicago ..	7,00
P. Linkus, Edwardsburgh ..	2,00
A. Zatkus, Hermosa Beach ..	10,00
P. Švarcas, Mascoutah	10,00
A. Patauskas, Detroit	2,00
J. Kedys, Australia	3,00
A. Daugelavičius, Cote St. Luc.	2,00
J. Švedas, Elizabeth	1,00
V. Sutkus, Germany	5,00
A. Mikalkėnas, Detroit	2,00
P. Žolynas, Chicago	4,00
B. Steponis, Parma	5,00
L. Morkūnas, Chicago	1,00
J. Budreika, Toronto	2,00
ALTS-ga Los Angeles	61,00
V. Zdanyš, Hartford	2,00
J. Juodišius, Cleveland ...	2,00

REIKALAUKITE
PAS KNYGŲ
PLATINTOJUS
ARBA DIRVOJE

REZI
STEN
CIJA

R. SPALIS

Kaina 6 doleriai.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Išsiųskime Grandinėle į Pietų Ameriką

GRANDINĖLĖS P. AMERIKOS IŠVYKOS
VYKDOMAJAM KOMITETUI

Grandinėlės išvykai į Pietų Ameriką siunčiu

\$..... auką.

Aukotojo vardas ir pavardė

Adresas

Zip

Čekius prašom išrašyti Grandinėlės vardu ir siųsti šiuo adresu:

Grandinėlė
c/o Mr. V. Staškus
110 East 226th Street
Cleveland, Ohio 44123

Kiekvienam aukotojui bus pasiųstas asmeniškasis pakvitavimas ir padėka. Bendrasis aukotojų sąrašas bus skelbtas spaudoje.